

VLS

3

Časopis zaměstnanců
Vojenských lesů a statků ČR, s. p.

Lellier & Bellot

ČESKÉ MYSLIVECKÉ VÁNOCE

PROŽIJTE V PŘEDVÁNOČNÍM ČASE,
KRÁSNÉ SETKÁNÍ S LOVECKOU HUDBOU.
V rámci koncertu vystoupí Lovecké trio Praha,
dětská lidová muzika Notičky,
trubači z Klubu trubačů při ČMMJ
a další hosté.

DVOŘÁKOVA SÍŇ

8. prosinec 2013 od 11.00 hod.

Pořadatelé koncertu:

Více informací najdete na: www.ceskemysliveckevanoce.cz, www.myslivi.cz
Objednávky vstupenek přijímáme na diana@myslivi.cz, www.rembrandt-obchod.cz,
na tel./fax: 257 712 287 nebo je můžete zakoupit v prodejnách Myslivost, Seifertova 81, 130 00 Praha 3,
Jungmannova 25, 115 25 Praha 1 nebo v sídle Rembrandt s.r.o., Všenorská 265, 252 29 Dobříchovice.

myslivost
Srdce myslivosti

LOVECKÉ
TRIO
PRAHA

Slovo má...

Ing. Milan Suk, Ph.D.

ředitel divize Karlovy Vary

V letošním roce se mnoho úvodníků a článků v různých mysliveckých a lesnických časopisech věnovalo tvorbě a pronajímání honiteb. Při uzavírání nájemních smluv pak mnohdy došlo ke změně uživatele, původní nájemci naopak o honitbu přišli.

Vojenských lesů se tato problematika rovněž dotkla. Došlo však pouze k drobným kosmetickým změnám při úpravách hranic. Vojenské lesy i nadále myslivecky hospodaří na přibližně 180 tisících hektarech honebních ploch.

Na rozdíl od většiny uživatelů honiteb jsme jako správci svěřených majetků rovněž odpovědní za stav lesa. A tady nastává ten vnitřní boj lesníka a myslivce v jedné osobě. Chtěl by mít dobře zazvěřenou honitbu a přitom nemusel provádět nákladná péstební opatření směřující k omezení škod zvěří. Takový stav bychom uvítali jistě všichni. Do současné doby však ani zkušenosti provozních lesníků ani týmy vědců zatím nenašly uspokojujivý recept na řešení této problematiky.

Pravidelně se nám na jednotlivých LHC opakují pětileté a desetileté prověrky hospodaření. Lesník při nich prezentuje výsledky své práce na svěřeném úseku za celé hodnocené období.

Při posuzování úspěšnosti zalesnění a zajištění kultur má jen malou šanci ovlivnit škody způsobené suchem, mrazem nebo hlodavci. Škody působené zvěří z velké části ale ovlivnit může.

Lovecká sezóna je již v plném proudu. Nezapomeňme na to, že lov a péče o zvěř je spolu s péstebními a výchovnými opatřeními v lesních porostech hlavní možností, jak ovlivnit stav lesa.

Přeji všem, aby se na sklonku svého aktivního lesnického působení mohli rozhlédnout po lese a s klidným srdcem pronést: „Tehle les jsem vypěstoval.“

OBSAH

Slovo má	1
Početní stavy srnčí zvěře a následné škody na mladých lesních porostech	2
Motto auditora: „Věříme v boha, od všech ostatních požadujeme objektivní důkazy!“	4
Počátky hospodaření VLS v Brdech - Jan Punčochář	8
Jeden z největších brdských smrků spadl	13
Původce hepatitidy typu E nejen u divokých zvířat v České republice	14
Využití GPS při dosledech s barvářem	18
Provoz fóliovníků po roce provozu Česká lesnická společnost	21
Doupov v Krkonoších	22
Lesnický tematický zájezd do Švédska Vor 2013	24
Ptačí oblasti u VLS ČR, s. p. část VII.	25
Pamětní odznaky	26
Praxe mladých lesníků z Písku	28
Na Olšině to žije!	29
Den lesní pedagogiky na Vartě	30
Zvon v rukou víly Klytie	31
Klytie	32
Příloha pro děti	33
Jubilea	34
Fotosoutěž	36

Redakce

Vydává:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
IČ: 00000205
Pod Juliskou 5, 160 64 Praha 6
Tel.: 220 405 106
Fax: 224 310 921
e-mail: info@vls.cz
web: www.vls.cz

Redakce:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
Pod Juliskou 5, 160 64 Praha 6
Tel.: 220 405 106
Fax: 224 310 921

Šéfredaktorka: Bc. Hana Politzerová, DiS.

Předseda redakční rady: Ing. Pavel Češka

Místopředseda redakční rady: Ing. Jan Jeniš

Členové redakční rady:

Ing. Václav Pernegr
Ing. Jiří Flíček
Ing. Jiří Illichmann
Ing. Veronika Hubíková
Ing. Jiří Korhon
Ing. Oldřich Fröhlich
Ing. Hana Peterková

Registrace:

MK ČR E 163 15 pod zn. 14787/2005
ze dne 24. 10. 2005

Foto titulní strana:

Ing. Milan Suk, Ph.D.

Uzávěrka: 14. 2. 2014

Neprodejně, vychází nákladem 800 kusů.

POČETNÍ STAVY SRNČÍ ZVĚŘE A NÁSLEDNÉ ŠKODY NA MLADÝCH LESNÍCH POROSTECH

Lesní správa Valeč divize Karlovy Vary, se rozkládá na jihovýchodní straně Doupovských hor ve vojenském výcvikovém prostoru Hradiště. Její celková rozloha je 11 900 ha, z toho je 5 010 ha lesní půdy a 6 890 ha ostatních ploch. Nadmořská výška se pohybuje od 390 do 850 m n.m.

V okrajových částech lesní správy Valeč navazuje les na obdělávaná pole a louky a ve vnitřní části se lesní komplexy střídají s udržovanými loukami vojenských statků a hlavně s neudržovanými plochami bývalých políček, luk a pastvín. Ty jsou v současnosti zarostlé křovinami šípků a hlohů a společně s prosvětlenými lesními porosty a pasekami s odrůstajícími kulturami poskytují zejména srnčí zvěři dostatek krytu a ideální životní podmínky pro rozmnožování. Bohužel, zvýšené stavy srnčí zvěře se následně promítají ve škodách na mladých lesních porostech. Zejména paseky, které vznikají po mýtních nebo nahodilých těžbách a následně jsou zalesňovány, srnčí zvěř přímo vyhledává. Stávají se atraktivní svojí potravní nabídkou se spoustou travin, bylin s výhonky

plevelných dřevin a také samozřejmě se zalesněnými sazenicemi lesních dřevin. Ty se stávají pro srnčí zvěř významnou složkou přijímané potravy. Měkké dřevnaté části mohou být až polovinou z celkové potravy, zbytek jsou traviny, byliny, semena a plody.

Dle telemetrického sledování srnčí zvěře v Národním parku Šumava (Pavel Šustr, Markéta Kašparová 2006), jsou domovské okrsky srnčí zvěře (domovský okrsek je území procházené sledovaným zvířetem při jeho normálních aktivitách, při shánění potravy, rozmnožování, péče o mláďata) závislé na řadě vlivů, zejména na pohlaví a stáří sledovaného zvířete. U srnců je většinou domovský okrsek větší než u srn. Domovské okrsky různých jedinců se mohou překrývat. Domovský okrsek může být i přes sto hektarů, ale v místech s atraktivní potravní nabídkou je rozloha domovského okrsku velmi malá, zpravidla do deseti hektarů.

Dlouhodobý pobyt srnčí zvěře na jednom stávaništi, v tomto případě na zalesněné lesní pasece, se projeví na následných škodách na zalesněných sazenicích. Škody srnčí zvěří můžeme rozdělit na škody okusem terminálu, na škody bočním okusem a na škody vytloukáním. U škod srnčí zvěří okusem terminálu, může dojít k dočasné nebo k trvalé deformaci sazenic. Tyto škody srnčí zvěří jsou jen v malé míře. A to díky podzimní ochraně repelenty (Aversol, Morsuvin), kterými se natírají terminály a poslední vrcholové přesleny sazenice. Díky hustému jehličí se repelent udrží po celé zimní období a chrání tak jehličnaté sazenice, před okusem terminálu a posledních vrcholových přeslenů. Horší je to u listnatých sazenic, kdy působením klimatických změn (změny počasí, déšť, sníh), může dojít ke ztrátě účinku repelentu a k následnému okusu terminálu srnčí zvěří.

Okus srnčí zvěří

Při zvýšeném stavu zvěře jsou škody bočním okusem velmi výrazné již od první chvíle po zalesnění sazenice do paseky. Srnčí zvěř uštípne nejspodnější větvičky u jehličnatých sazenic. Ke škodám dochází většinou v zimním období. U listnatých sazenic dochází ke škodám v průběhu celého roku. Okusem bočních výhonků dochází k deformaci tvaru, snižuje se transpirační plocha sazenice, její vitalita a prodlužuje se doba zajištění.

Škody srnčí zvěří vytloukáním, jsou někdy nepatrné a velmi záleží na výbojnosti a temperamentu srnce. Někdy se bohužel můžeme přesvědčit o tom, že některý srnec je schopen vytloukáním poškodit a zničit i několik desítek sazenic. Při dnešním, stále se snižujícím počtu sazenic na hektar, pak musíme poškozené sazenice nahradit novými.

Na základě vzniklých škod srnčí zvěří na mladých lesních porostech lesní správy Valeč byly v roce 2002 navýšeny

Každá paseka má svého srnce

Extrémní boční okus není výjimkou

plány odstřelu srnčí zvěře. Do té doby se na Valči ročně lovilo maximálně do sta kusů srnčí zvěře. Pro zdárné splnění navýšených plánů lovu srnčí, zejména holé zvěře, byly rozepsány osobní plány lovu. Zde si musíme přiznat, že se nám většinou do toho moc nechtělo. Jak říká jeden kolega: „Když ona se holá srnčí zvěř tak nevinně kouká...“

Ale museli jsme začít. V prvních letech zvýšeného odstřelu srnčí zvěře se plán odstřelu téměř dařilo plnit. Jakmile se začala srnčí zvěř intenzivněji lovit, stávala se obezřetnější a bylo obtížnější naplnit osobní plán odstřelu.

V počátcích se osvědčil lov šouláním, lov z kazatelen a hlavně lov v pasekách z přenosných žebříků. Lov srnčí zvěře ale začal vyžadovat stále více času a osobní plán odstřelu srnčí zvěře se těžce plnil. V roce 2007 požádalo ředitelství divize Vojenských lesů a statků Karlovy Vary Ministerstvo zemědělství o výjimku lovit srnčí zvěř na společných lovech a tato výjimka byla povolena. Lov srnčí zvěře na naháčkách se oproti předpokladům ukázal účinnějším a šetrnějším. Zvěř se ve velkých lečích před lovci zastavuje, a tito pak mají většinou dostatek času ji přechytit a ulovit. Zde je nutno doplnit, že i silně stresovaná zvěř štvaná psy, se do svého domovského okrsku velmi rychle vrací.

Na rozdíl od ostatní spárkaté zvěře, která se místu, kde byla stresovaná po určitou dobu vyhýbá. Eliminace škod rušením zvěře v lese, a příkrmováním mimo les, je u srnčí zvěře naprosto neúčinná a nezbyvá, než důsledná redukce početního stavu na rizikových lokalitách. Naše vlastní zkušenosti nám potvrzují, že lov srnčí zvěře na společném lovu je velmi účinný a navíc je prováděn cíleně v lokalitách, kde je individuální lov obtížný.

Z uvedené tabulky plánu a plnění odstřelu srnčí zvěře je vidět, že na lesní správě Valeč je stále srnčí zvěř zastoupena ve vysokém počtu. Vzhledem k tomu, že se srnčí zvěř tak ráda zdržuje v nových zalesněných a odrůstajících pasekách, je nadále potřeba důsledně plnit plán odstřelu srnčí zvěře a tím předejít škodám, především bočního okusu srnčí zvěři na mladých lesních porostech.

Miroslav Holas
lesní LS Valeč

Boční okus je limitující pro další přírůst

Tab. Přehled plánu odstřelu srnčí zvěře a jeho plnění za posledních 11 let

Rok	Plán odstřelu				Plnění odstřelu				Průměrný osobní plán
	srnec	srna	srnče	celkem	srnec	srna	srnče	celkem	
2002	91	116	93	300	48	125	99	272	-
2003	45	100	100	245	47	107	71	225	-
2004	68	110	97	275	35	90	56	181	-
2005	50	80	54	184	35	132	100	277	-
2006	45	75	52	172	39	68	40	147	-
2007	47	67	60	174	49	100	88	237	10
2008	55	100	80	235	64	120	95	279	13
2009	65	126	94	285	69	133	100	302	16
2010	65	97	73	235	79	110	83	272	11
2011	81	97	77	255	81	122	64	267	6
2012	85	142	104	331	109	224	153	486	10
celkem za 11 let	697	1 110	884	2 691	655	1 331	949	2 945	Průměr 11

Motto auditora: „VĚŘÍME V BOHA, od všech ostatních požadujeme OBJEKTIVNÍ DŮKAZY!“

Je to už víc než 10 let, kdy vedení Vojenských lesů a statků ČR, s. p. (dále jen VLS) rozhodlo o zavedení systému managementu kvality podle mezinárodní normy ISO 9001. V následujících letech se realizoval celý systém opatření, který byl završen certifikačním auditem v roce 2004. Výsledky certifikačního auditu prokázaly shodu nastaveného systému kvality podle normy ISO 9001 a VLS byl předán certifikát potvrzující shodu s požadavky referenční normy ISO. Souběžně byl v tomto roce vybudován systém **C-o-C (Chain of custody)** a získali jsme osvědčení o shodě systému spotřebitelského řetězce dřeva dle CFCS 1004:2002. V souvislosti se vstupem ČR do EU se postupně stávaly jednotlivé managerské systémy, tj. systémy řízení kvality (**QMS**), životního prostředí (**EMS**), bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (**OHSAS**) a spotřebitelského řetězce dřeva (**C-o-C**), naprostou nezbytností. V pozdějším období vyvstala nutnost dosud separované systémy sdružit a posléze i sloučit s cílem je zjednodušit, optimalizovat, integrovat a stanovit

společný rámec pro jejich průběžné zlepšování. Sloučením vznikl integrovaný systém řízení, který byl dobudován v roce 2008.

V současné době splňujeme požadavky mezinárodních norem **ISO 9001:2008, ISO 14001:2004** (systém environmentálního managementu), **OHSAS 18001:2007** (management BOZP) a **CFCS 2002:2011**. Během posledních deseti let se v konkurenčním prostředí pohled na certifikované firmy zásadně změnil. Tak, jak byla dříve certifikovaná firma považována za lepší, dnes je ve firmě systém zavedených norem v Evropě a i ve světě standardem.

Grafickým vyjádřením plnění požadavků mezinárodních norem jsou certifikáty a certifikační značky, které můžeme v souvislosti se jménem VLS a podle předem stanovených pravidel používat. To je historie v kostce a život jde dál.

Integrovaný managerský systém (**IMS**) máme ve VLS zavedený a udržo-

vaný již poměrně dlouhou dobu, avšak celkové povědomí o úloze a také znalosti o IMS nejsou zrovna dobré a bývají často poněkud vzdálené od reality. Z těchto důvodů dochází buď k přeceňování možností prostřednictvím IMS prosadit „cokoli“ nebo k poměrně významnému podceňování významu IMS v prostředí VLS. Výsledkem je pak názor „ISO nepotřebujeme, vše děláme stejně i bez něj dobře“. O tomto stavu se přesvědčuji téměř při každém interním auditu na všech organizačních jednotkách VLS. Myslím, že je čas, pokusit se vysvětlit všem, kdo chtějí poslouchat a kdo chtějí dočíst tento článek do konce, o čem vlastně normy ISO jsou a k čemu slouží.

ISO

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětovou federací národních normalizačních orgánů, které jsou členy této organizace, náš ÚNMZ (Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a zkušebnictví) je také jejím členem.

Vývoj IMS v datech

Událost	Časové období
Rozhodnutí o budování QMS a C-o-C	konec roku 2002
Budování QMS a C-o-C - výběr konzultační a certifikační společnosti - zavádění systémů - certifikační audity	rok 2003 rok 2003 – I. Q. 2004 únor 2004
Slavnostní předání certifikátů QMS a C-o-C	13. 4. 2004
Rozhodnutí o budování EMS a OHSAS	březen 2004
Budování EMS a SMS - zavádění systémů (včetně Správ ostryhy a služeb a Zemědělských správ) - certifikační audity	II. Q. 2004 – IV. Q. 2005 prosinec 2005
Slavnostní předání certifikátů EMS a OHSAS	11. 1. 2006
Dozorové audity QMS a současně i certifikace QMS na Správách ostryhy a služeb	březen 2006

MEZINÁRODNÍ NORMY

Obvykle je připravují technické komise ISO. Každý člen, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této komisi zastoupen. Hlavním úkolem technických komisí je tvorba mezinárodních norem. Návrhy mezinárodních norem přijaté technickými komisemi se rozasílají členským orgánům k hlasování. Přijetí a zveřejnění mezinárodní normy vyžaduje schválení alespoň 75 % hlasujících členů.

Mezinárodní normy ISO mohou být přijaty Evropským výborem pro normalizaci (**CEN**) dle vnitřních předpisů CEN jako normy EN ISO, bez jakýchkoliv modifikací.

Členové CEN jsou povinni dát evropské normě status národní normy (ČSN EN ISO) bez jakýchkoliv modifikací.

Česká republika je členem CEN.

Příklad: text ISO 9001:2008 byl schválen CEN jako EN ISO 9001:2008 bez jakýchkoliv modifikací a v České republice je používána jako ČSN EN ISO 9001:2009 (překlad byl zveřejněn v dubnu 2009) a má stejný status jako oficiální verze.

ČSN EN ISO 9001:2009, SYSTÉMY MANAGEMENTU KVALITY - POŽADAVKY

Tato norma je českou verzí evropské normy EN ISO 9001:2008.

Zavedení systému kvality by mělo být strategickým rozhodnutím organizace. Není záměrem, aby tato **mezinárodní norma stanovovala jednotnou strukturu systému managementu kvality ani jednotnou dokumentaci.**

Tuto mezinárodní normu mohou používat interní a externí strany, včetně certifikačních orgánů při posuzování schopnosti organizace plnit požadavky zákazníka, požadavky zákonů a předpisů aplikovaných na produkt a vlastní požadavky organizace. Aby organizace fungovala efektivně, musí stanovit a řídit mnoho vzájemně propojených činností. Činnosti, které využívají zdroje a jsou řízeny za účelem realizace vstupů na výstupy, jsou považovány za **proces**.

Na všechny procesy lze aplikovat metodu známou jako: **PLÁNUJ – DĚLEJ – KONTROLUJ – JEDNEJ** viz Obrázek č. 1.

ČSN EN ISO 14001:2005, SYSTÉMY ENVIRONMENTÁLNÍHO MANAGEMENTU – POŽADAVKY S NÁVODEM PRO POUŽITÍ

Norma je českou verzí evropské normy EN ISO 14001:2004.

Tato mezinárodní norma specifikuje požadavky na systém environmentálního managementu, které mimo jiné požadují po organizaci

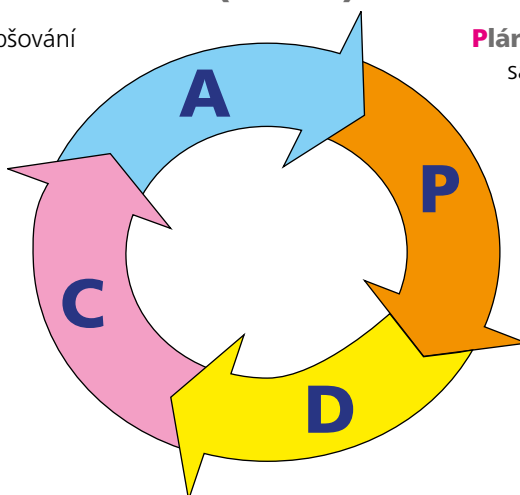
- vyvinout a zavést politiku přístupů a chování se k ovlivňování životního prostředí (dále ŽP);
- stanovit cíle a podle možností programy zlepšování svého ovlivňování ŽP, které mimo jiné respektují požadavky právních předpisů a jiné požadavky, které se na organizaci vztahují;
- provést analýzu významných environmentálních dopadů svých činností na životní prostředí a tyto dopady efektivně řídit, tj. minimalizovat negativní vlivy na ŽP a to v různých situacích (včetně havarijních, které nenastaly, ale mohou nastat);
- znát svůj environmentální profil (tedy zátěže, kterými organizace negativně ovlivňuje ŽP), pokud možno ho zlepšovat, minimálně ho bezdůvodně nezhoršovat.

Obrázek č. 1: Metoda PDCA

Model systému managementu vychází z metody známé jako Plan-Do-Check-Act / Plánuj-Dělej-Kontroluj-Jednej (PDCA)

Jednej: realizuj činnosti na trvalé zlepšování výkonnosti a efektivitu procesů

Kontroluj: monitoruj a měř procesy a produkty, porovnávej je s politikou, cíli a požadavky na produkt a podávej zprávy o výsledcích

Plánuj: určí cíle a procesy nezbytné k dosažení výsledků v souladu s požadavky zákazníka a politikou organizace

Dělej: Zaveď procesy a cíle do života organizace

Norma sama o sobě nespécifikuje konkrétní kritéria, opírá se o existující legislativní rámec příslušného státu, nicméně důsledně zavedení a respektování požadavků v praxi poskytuje managementu dostatek informací především o chování se organizace k ŽP, tedy mimo jiné o existujících slabých místech a možných problémech. Zavedení požadavků této normy má tedy především preventivní význam, jak směrem dovnitř organizace, tak i směrem k ŽP jako takovému.

ČSN OHSAS 18001:2008, SYSTÉM MANAGEMENTU BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI – POŽADAVKY

Norma je českou verzí britské normy BS OHSAS 18001:2007.

Tato norma pro posuzování bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci specifikuje požadavky na systém managementu BOZP tak, aby organizace mohla řídit svá rizika v oblasti BOZP a zlepšovat svou výkonnost v této oblasti. Norma neuvádí specifická kritéria výkonnosti v oblasti BOZP a ani neposkytuje podrobné specifikace pro navrhování systému managementu BOZP, ale poskytuje organizační rámec, jak tuto oblast efektivně monitorovat, vyhodnocovat a komplexně se všemi souvislostmi řídit. Respektuje existující legislativní rámec daného státu a obdobně jako norma ISO 14001 představuje účinný preventivní nástroj managementu organizace. Význam této normy je ve světě nesporný, byť tato norma vznikla a je stále britskou normou, je všude respektována a i mezinárodně silné korporace ji důsledně nejenom respektují, ale i požadují po svých smluvních partnerech.

I když ve stručnosti ani u jedné z norem ISO 14001 a OHSAS 18001 nebyl zdůrazněn základní princip ISO 9001 (PDCA), tento princip je součástí obou systémů managementu, jak vůči ŽP tak v BOZP.

Všechny výše uvedené mezinárodní normy jsou dnes již zpracovány

tak, aby byly vzájemně kompatibilní. Účelem je k usnadnění integrace systémů managementu kvality, environmentálního managementu a managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v organizacích, které si to přejí. Vedení VLS také využilo tuto možnost a rozhodlo o zavedení Integrovaného manažerského systému (IMS) do prostředí organizace státního podniku.

Pokud jste se prokousali textem až k tomuto místu, tak jste možná postřehli jednu důležitou skutečnost „**norma nestanovuje žádná kritéria..., norma nestanovuje jednotnou strukturu systému...**“.

Toto je velmi podstatné a důležité. Žádná norma, kterou VLS přijaly a zavedly do svého Integrovaného manažerského systému, neurčuje, co máme přesně dělat, jaká pravidla máme vytvořit a co vyžadovat. Všechno, co naše organizace po svých zaměstnancích v oblasti BOZP, ŽP i managementu kvality požaduje, jsme si stvořili sami. Sami sobě tvoříme pravidla fungování naší organizace. Co a jak musí plnit jednotlivé organizační úrovně, útvary, manažeři i zaměstnanci. Sami si určujeme jaká pravidla chceme naplňovat a respektovat.

V principu je to velmi jednoduché. Každá výše uvedená mezinárodní norma respektuje zákonné požadavky daného státu a svými požadavky usměřňuje a vytváří podmínky pro organizaci, aby si systém managementu vytvořila tak, aby byl vhodný pro její prostředí, výrobu, legislativu a zvyklosti.

Pro příklad uvádím následující. Jeden z článků všech tří norem má název „Řízení záznamů“ a sděluje následující:

- organizace musí řídit záznamy určené pro poskytování důkazů o shodě se systémem;
- organizace musí vytvořit dokumentovaný postup, který stanoví potřebná pravidla pro identifikaci,

ukládání, ochranu, uchovávání a nakládání se záznamy;

- záznamy musí být čitelné, rychle a snadno identifikovatelné a dohledatelné.

V návaznosti na výše uvedený požadavek si organizace VLS vytvořila vlastní systém nakládání se záznamy. Máme Spisový řád. Téměř v každém dalším řádu nebo směrnici uvádí zpracovatel, jaké záznamy budeme používat, jaký mají mít formát, k čemu slouží a na jaké organizační úrovni jsou uloženy nebo se zpracovávají. Není to svaté a není to dogma. Nic nám nebrání naše postupy přizpůsobit svým potřebám a změnám, které přináší vývoj.

A teď se dostávám k mottu v úvodu článku. Každý interní nebo i externí auditor nám může věřit, že to děláme, máme uloženo atd... Pokud se však nepřesvědčí na vlastní oči, že tomu tak opravdu je, nemůže do své zprávy napsat nic jiného, než objektivně zjištěné skutečnosti. Tedy například, že auditovaná činnost je prováděna jak je požadováno, a že záznamy např. o dosažené kvalitě jsou k dispozici a údaje v nich odpovídají skutečnosti. A pokud požadovaný záznam, či postup nebyl při auditu předložen nebo dodržován, auditor musí uložit nápravné opatření. Cílem je prokázat a doložit, že co je požadováno je i prováděno a doloženo.

Vždyť co je to vlastně ten certifikát?

Je to **výrok nezávislého auditora**, že náš IMS má ve svých dokumentech a postupech zavedené požadavky výše citovaných mezinárodních norem a všichni zaměstnanci organizace tyto dokumenty a postupy dodržují.

Představme si, že jsme spoluvlastníci rodinného domu. Prvních pár let po kolaudaci jsme v pohodě a nic se neděje. Ale pak nastane čas začít s opravami a údržbou, jinak by dům zchátral a nakonec se stal ruinou.

Totéž platí i pro náš postavený a zavedený Integrovaný manažerský systém. Pokud ho nebudeme udržovat, opravovat a vylepšovat, stane se nefunkčním, stane se přítěží a nakonec ruinou. V důsledku se může stát i ostudou organizace. A myslím si, že čas opravy a vylepšení nastal. IMS je pouze manažerský nástroj a je na nás všech, jak jej využíváme pro zjednodušení a zlepšení řízení VLS a zvýšení efektivity jednotlivých činností a procesů.

VÝHODY ZAVEDENÍ SYSTÉMU IMS VE VZTAHU K SOUČASNÉ LEGISLATIVĚ

Jak bylo správně řečeno z úst Ing. Jaroslava Nerada v minulém čísle: „Dodržování zákonů je povinnost, což se učí děti už na základní škole.“ Nezbyvá, než naprosto souhlasit. Ovšem stejně důležité je vědět, z čeho tato povinnost vyplývá. Tedy znát i obsah zákonů, které se mají dodržovat. A tady je nutné podotknout, že právě nová legislativa ČR ve značné míře navazuje na nařízení Rady EU, která v určitých legislativních oblastech zavedení systémů norem v podniku dokonce nařizuje, nebo přiznává výhodu v plnění zákonných opatření.

Například **nařízení vlády číslo 295/2011 Sb.**, o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění stanoví způsob hodnocení rizik ekologické újmy, kritéria posuzování dostatečného finančního zajištění a bližší podmínky provádění a způsobu finančního zajištění k provedení preventivních opatření a nápravných opatření.

Protože VLS mají zavedený systém environmentálního managementu (EMS) provedli jsme podle tohoto nařízení pouze základní hodnocení rizika. Další dvě povinnosti – podrobné hodnocení rizika a posouzení dostatečného finančního zajištění a způsobu finančního zajištění k provedení preventivních a nápravných opatření - se nás z důvodu zavedení EMS netýkají. Nařízení vlády totiž vychází z faktu, že certifikovaná

organizace má „standardně“ (potvrzeno „certifikačním“ nezávislým auditorem) zavedený EMS podle ISO 14001, své environmentální aspekty a tedy dopady na ŽP zná, řídí je a minimalizuje tak i riziko případné ekologické újmy. Z toho pak vyplývají i ekonomické úspory pro certifikované subjekty. Tento trend je již v zemích EU standardem a je předpoklad dalších rozšiřování i v ČR.

Podobné je to i s novým **zákonem číslo 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh.**

Tento zákon upravuje v návaznosti na Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 995/2010 centrální evidenci systémů náležitě péče za účelem kontroly uvádění nezákonně vytěženého dřeva a dřevařských výrobků na trh hospodářskými subjekty. V ČR vešel v platnost 1. září 2013 a má dopad na všechny subjekty (vlastníci lesů, výrobci, obchodníci), kteří uvádějí jako první na trh EU dřevo a výrobky ze dřeva a papíru. Na půdě Evropské komise se tzv. EUTR (EU Timber regulation – nařízení o dřevě) připravovalo několik let a neustále se vedly diskuse, jak zajistit systém náležitě péče a řízení rizika při uvádění dříví a výrobků ze dřeva na trh – tedy aby dříví nebylo ilegálně vytěženo. Cílem těchto diskuzí bylo zamezit nárůstu byrokracie pro vlastníky lesů a výrobce. Jako nejschůdnější řešení bylo přijetí rozhodnutí, že subjekty, které již používají systémy PEFC a C-o-C nemají povinnost zavádět nové systémy spojené s identifikací dřevní hmoty. Certifikace PEFC a C-o-C tedy představují vyhovující nástroj, který firmám pomůže splnit požadavky a povinnosti vyplývající z výše uvedeného zákona.

AUDITOR

Co říct závěrem? Snad také něco o auditorovi.

Předpokládám, že většina vedoucích zaměstnanců VLS se s auditorem už setkala. A je to vždycky stejné. Auditor se ptá: „Kdo, co, jak,

kdy, kde, proč?“ A nehorší bývá poslední věta: „Ukažte mi, prosím (dokument, záznam, atd.).“ To je práce auditora.

Nikdy nevymýšlí nové předpisy, požaduje znalost existujících a podle nich pak vykonávání činností. Navíc interní auditor může také poradit, jak do nich zapracovat to, co schází nebo co je zapotřebí zlepšit – prostě pomoci při naformulování podnětů ke zlepšování. Při této činnosti musí prověřovat skutečnost zavedeného systému, tedy dokumentů, postupů, záznamů a prováděných činností a porovnávat, zda jsou v souladu s požadavky všech norem nebo zda některé požadavky absentují vůbec nebo se vykonávají nedůsledně. A konečně **musí objektivně, jasně a úplně vyslovit závěrečný výrok,** zda se systém daří udržovat a zlepšovat nebo zda jsou v něm slabá místa, případně i zjevné nedostatky až nebezpečné trhliny, jinnými slovy neshody.

Vnímejte, prosím, roli a výkon interního auditora jako zaměstnance, který vykonává svojí práci s cílem, a to zejména, zjišťovat možnosti a příležitosti ke zlepšování tím, že včas odhalí slabá místa a potenciální problémy či nedostatky dřívě, než by tato mohla eskalovat do skutečných problémů. Je to tedy především preventivní činnost.

*Ing. Antonín Mičán,
auditor*

POČÁTKY HOSPODAŘENÍ VLS V BRDECH - JAN PUNČOCHÁŘ

Projekt brdské dělostřelecké střelnice byl navržen po vzniku Československé republiky; schválen byl v roce 1926. Na přelomu roku 1927–28 byly převzaty vykoupené pozemky od původních majitelů velkostatků Zbiroh, Hořovice, Dobříš, Hluboš a Rožmitál v celkové výměře cca 20 700 hektarů. Tím vznikl právní předchůdce dnešních VLS ČR – Vojenské lesní podniky.

Pro obhospodařování lesů bylo vytvořeno šest lesních správ – Jinče, Obecnice, Nepomuk, Padrť, Dobřív, Strašice. Lesní personál byl většinou převzat od původních majitelů.

V našem článku se budeme zabývat lesní správou v Obecnici v období po roce 1930. V té době činila celková rozloha správy 4 627 ha, z toho lesní půda 4 129 ha (rozdíl 500 ha činí zejména cílová plocha Tok).

V dalším textu se budeme věnovat lesnímu hajnému **Janu Punčocháři**, vedoucímu hájemství Octárna, bytem na samotě Octárna u Obecnice. Svou aktivitou, pedantstvím ve službě a výbušnou povahou

byl totiž pověstný; navíc se zachovaly jeho služební deníky z let 1932–34.

Jan Punčochář se narodil 26. 2. 1870 v Bohutíně u Příbrami a již od roku 1886 byl zaměstnán u velkostatku Dobříš (Colloredo-Mannsfeld) nejprve jako „lesní předpracovník“ na revíru Kozí Hory, od roku 1898 jako „lesní hajný“ na revíru Obecnice. Zde sloužil plných třicet let a s ostatním personálem přešel od 1. 11. 1927 k Vojenským lesním podnikům Hořovice. Pracovní poměr u Vojenských lesních podniků pak ukončil 31. 10. 1934 (poslední zápis ve služebním deníku z 5. 9. 1934: „Předávání zásock panu Svojšíkovi“).

Při odchodu do penze pak dostal tento dopis: **„Potvrzujeme příjem Vaší žádosti o přeložení dnem 1. 11. 1934 do výslužby, ježto Váš zdravotní stav další vykonávání hájenské služby nedovoluje. S Vaším vystoupením ze služeb vojenských lesních podniků dne 31. 10. 1934 souhlasím a oznamuji Vám, že podáváme příslušné hlášení Colloredo-Mannsfeldskému penzijnímu ústavu ve Zbirohu za účelem vyměření starobní renty.**

Razítko - Vojenské lesní podniky, vrchní správa Hořovice, podepsán přednosta Ferdinand Bohutinský.“ Jak vyplývá z žádosti pana Punčocháře ze dne 12. 4. 1932, byl pojištěncem Penzijního fondu Colloredo-Mannsfeldského a ten mu pak též vyplácel penzi.

Ze záznamů v deníku si můžeme udělat dobrou představu, jak se za osmdesát let změnila služební a pracovní poměry u podniku, v lesnictví a ve společnosti vůbec. Věcná pracovní náplň základního personálu – tedy dnešních lesních – zůstává stejná či podobná (vyznačování těžeb, organizace a dozor dělníků při jednotlivých činnostech, jejich vymzdívání, výroba a odvoz dříví, ochrana lesa, myslivost atd.), s výjimkou pěstování sazenic ve školkách. V deníku jsou časté záznamy o pracích vykonávaných v semeništích a školkách, které měl každý hajný na svém úseku - od sběru semen přes přípravu ploch, setí, školkování, pletí apod. Dnešní lesní již tyto práce vůbec neznají; sazenice dostanou, aniž by měli vliv na jejich

Správa byla rozdělena na tři polesí:

Drahlín – vedoucí polesí adjunkt Karel Pavlas – 782 ha

hájemství: **Drahlín** – vedoucí hájemství Bohumil Loukotka, 354 ha
Planina Rudolf Šístek, 428 ha

Obecnice – revírník Adolf Peiskr – 1 689 ha

hájemství: **Octárna** Jan Punčochář, 308 ha
Dlouhý kámen Adolf Sollar, 499 ha
Klobouček Antonín Čmolík, 423 ha
Třemošná Josef Grubner, 459 ha

Skelná Huť – správce Eduard Stejskal – 1 658 ha

hájemství: **U Prokopa** Josef Kadlec, 376 ha
Žernová František Punčochář, 345 ha (*bratr Jana*)
Pilka František Kadlec, 391 ha
Skelná Huť Vilém Zíler, 546 ha

kvalitu... Naproti tomu všeobecné a zvláště technické poměry služby se samozřejmě zcela změnily. Například vztahy mezi personálem: kolegiální vztahy se udržovaly pouze mezi lesními; ostatní nadřízení již byli „páni“ a jsou tak v deníku i jmenováni. Že musel být personál v dobré fyzické kondici je jasné – hajný musel všechno oběhnout pěšky...

Jak je ze zápisů v deníku patrné, pan Punčochář byl zvyklý skutečně „službě“. Pracovní doba byla takřka nepřetržitá. Pouze málokterou neděli je v deníku zápis „dovolená“, někdy třeba jen na půl dne. Například: „16. 4. Neděle. Boží hod velikonoční. Volno.“ Denní zápisy obvykle začínají zápisem „ráno svítáním“ se záznamem, co viděl či střelil za zvěř. Potom byl většinou celý den u lidí při běžných činnostech pěstebních (včetně prací v semeništích a školkách) či těžebních, často až do tmy. Zapisuje též vyznačování těžeb, měření holin,

měření dříví, číslování dříví a to vše podle čísel oddělení a porostů, kde se práce uskutečňovaly. Pochůzky se zaměřovaly na ochranu lesa a ochrannou službu; nejsou zde žádné zmínky o kůrovci (ten se údajně v Brdech objevil až po II. světové válce – do té doby byl záležitostí horských pohraničních lesů); velké starosti však byly na rozsáhlých holosecích s klikorohem, který se sbíral. Služba zde v té době musela být skutečně náročná; personál teprve začínal přivykat novým poměrům po vzniku vojenských lesních podniků, nově převzatým částem z jiných majetků, přizpůsobovat se začínajícímu vojenskému provozu (zejména dělostřelbě) a zabezpečovat vysoké úkoly v těžbě dřeva a následné zalesňování. V té době totiž probíhala těžba rezerv pro dobříšský velkostatek a zároveň se odlesňovala cílová plocha Tok. (V deníku jsou též pravidla pro sortimentaci při výrobě dříví; jiné sortimenty se vyráběly z „rezerv“, což byly dodávky pro původního majitele, a jiné pro vlastní

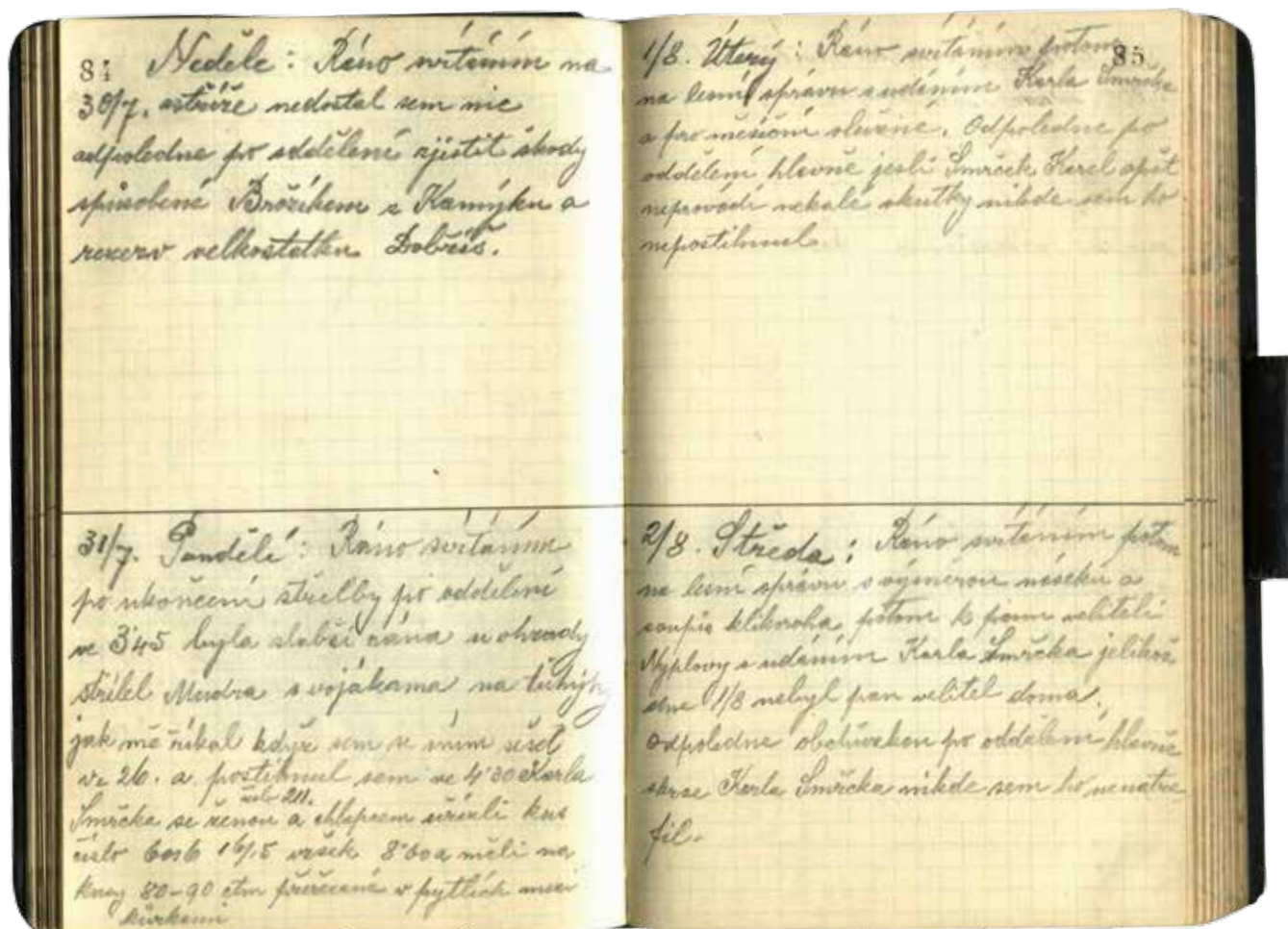
dodávky VLP). Nemalý důraz se kladl na ochrannou službu; v deníku se objevují zápisy o konfliktech s místními obyvateli, kteří v lese sbírali bez povolení klest apod. V této době panovala hospodářská krize a chudoba byla zřejmě značná; přesto lesní personál postihoval přísně i drobné přestupky...

Svérázné a dnešní realitě značně vzdálené jsou i údaje o výkonu myslivosti. Lov byl zaměřen hlavně na tlumení škodné. Náročným obdobím stejně jako dnes byla jelení říje, kdy každé ráno a večer probíhal „výslech jelenů“ a dostavovali se lovečtí hosté k odlovu; šlo zejména o významné tehdejší osoby hlavně z řad armády; lov zřejmě nepodléhal komerci.

Z deníku můžeme uvést např.:

„Zástřela“ za rok 1931:

- za 1 laň 6 Kč
- za 5 zajíců 10 Kč
- za 1 sluku 2 Kč

za škodnou:

- za 1 lasici 2 Kč
  - za 1 jestřába 20 Kč
  - za 18 ostřížů 270 Kč
  - za 5 vran 10 Kč
  - za 1 sojku 2 Kč.
- Celkem 322 Kč.

V deníku se uvádí i služné (čili plat) za jednotlivé měsíce, který se pohyboval v rozmezí 600–700 Kč.

Cituji některé typické denní zápisy z deníku s původním pravopisem:

- **5. 1. 1933:** „Ráno na lesní správu potom sme se Slámou Emanem číslovali odpoledne byli v oddělení Planina 2 rány. Ztratil se mě pes Vořech a víc nepřišel.“ Pozn.: lesní správa až do roku 1937 nesídlila v současném objektu, ale v Obecnici č. p. 16 (směr Drahlín, nyní pan Šimon Uzel).
- **6. 1.:** „Ráno po obnově odpoledne na lišce do 41 Klobouček bývalá 26. byly tam střeleny 2 jednu střelil hajný Loukotka a druhou pan revírník Šupík. Na Sklené huti byl hon na vysokou nestřelili tam nic.“

- **8. 1.:** „Ráno svítáním po obnově, byla špatná k nerozpoznání. Založit zvěři a po oddělení. Zavírání závor, po ukončení střelby kontrolní příjem. Pak sme číslovali se Slámou Otakarem do večera zlomky, vývraty a souše.“
- **17. 1.:** „Ráno sem přecházel zásoby palivového dříví, odpoledne sme byli na lišce v odd. 41 stříleli sme na ní Čmolík 1 ránu Punčochář 1 ránu a potom nahoře střelil pan revírník 2 rány chybil jí obouma.“
- **18. 1.:** „Ráno sme byli na lišce ve 41 nemohli sme jí dlouho najít protože v noci nechodila potom až po poledni sme jí našli nahoře já sem jí pak střelil asi na 10 kroků přímo na hlavu šla na mě přímo a jak odbočila v největším běhu na skoky sem na ní střelil a zůstala v ohni hlavou zaraženou do sněhu byl to lišák černý druh uhlířek.“
- **28. 1. neděle:** „Ráno po obnově bylo znát několik lišek 3 až 4 nebylo však možné určitě zjistit kde sou kaňkují se je to moc zběhané chodí přes celý den. Odpoledne

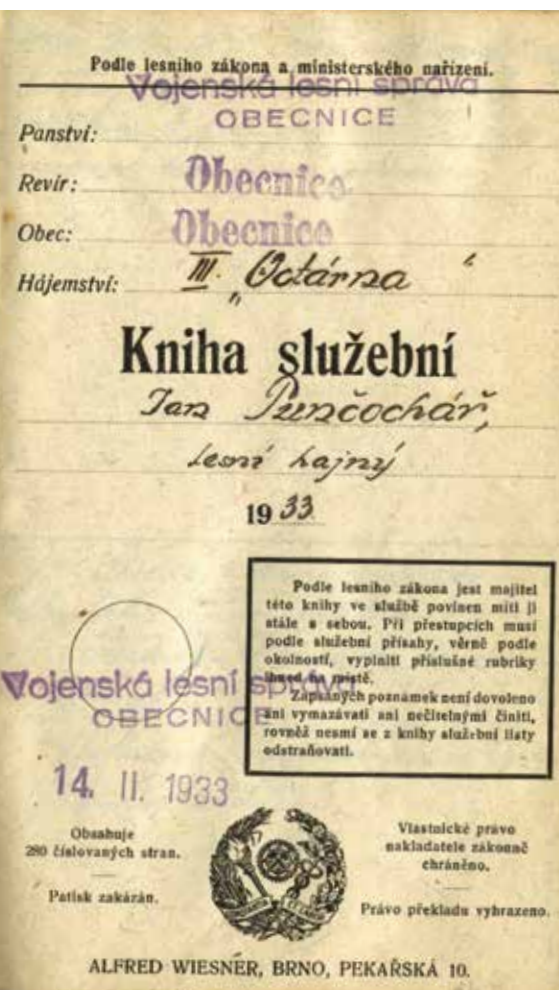
sme byli na lišce nahoře ve 43 bývalé hořovské pasičky, byli tady páni Zvonařové a ještě 4 páni jeden z nich ji postřelil na zadek jednou ranou měl však slabé broky č. 8. nedostala se.“

- **4. 2.:** „Ráno na kontrolu dříví po celý den kontroloval pan správce L. Zvonař sám. Po kontrole sem kubíroval až do soumraku a při světle.“
- **8. 2.:** „Ráno po oddělení potom k lidem do holoseče a založit zvěři. Měření náseků vykáčených pro velkostatek Dobříš v oddělení Planina. Odpoledne sem kubíroval dlouhé dříví a spěry z náseků. Byl silný vítr po celý den.“
- **28. 2.:** „Ráno přecházení zásob dříví. Ve 27 a 26 zalesněné holoseče moc vytahané stromky od zvěře místy 30 % a víc a ukousané. Na večer soupis zpracovaného dříví na zadání dělníkům na zálohy.“
- **1. 3.:** „Ráno k panu revírníkovi se zadáním na zálohy potom do práce k lidem 23 m l k probírky značkování do úplné tmy.“
- **12. 3. neděle:** „Ráno svítáním po oddělení potom sestavování náseků dle liter odpoledne zde byl autem pan rada Starý a pan velkostatkář Brdlík na večer čekáním stranu tahu sluk dosud netahla žádná.“
- **15. 3.:** „Ráno dražba na chvoj, bylo 22 dílů v čištění a probírkách 23 k l m n , stržilo se 287 Kč, dělníci platili po 5ti Kč, jeden díl přišel až na 24 Kč. Po dražbě značkování v probírce 27 c do večera.“
- **19. 3. neděle:** „Svatého Josefa. Ráno svítáním, potom do kostela, odpoledne obchůzkou po oddělení.“
- **30. 3.:** „Obchůzkou po oddělení a k lidem na dělání příkopů, prosvětlování borového náletu ve 23 d. Hlídkování na okresní silnici stranu vývozu kulatiny pro firmu Brožík Kamýk – zákaz odvážet až po složení zálohy.“

- **5. 4.:** „Pracovalo na zvedání stromků ve 22 1 muž 2 ženské celý den. Odpoledne začato se zalesňováním ve 22 cd. Na kultůře pracovalo 3 muži 14 žen ½ dne.“
- **6. 4.:** „Nařizování lidí na zalesňování ve 21 e, f. Po celý den u lidí při zalesňování.“
- **7. 4.:** „Po celý den u lidí na kultůře ve 33 Pod Kloboučkem.“
- **8. 4.:** „Ráno svítáním potom k lidem na vylepšování holoseče ve 26 h po celý den, večer sem měřil plochy zalesněných jasanem a javorem ve 21 g, h. a školky na semena ve 25 h. Večer jsem vše ještě udával panu revírníkovi.“
- **9. 4. neděle:** „Ráno dovolená do Obecnice potom po oddělení, na večer střílel pan soudní rada Starý na louce ve 21 na Stohu sluku.“
- **23. 4.:** „Ráno svítáním potom po oddělení stranu borových sazenic osýpkou postižených sou všude na holosečích postižené né však ve velkém rozsahu.“
- **30. 4.:** „Ráno na výslechu tetřeva na Kozlovici.“
- **15. 5.:** „Ráno s panem správcem Zvonařem a panem adjunktem Paiskrem měření kusů na cílové ploše a ve 27 po celý den.“
- **25. 5.:** „Ráno na správu k výplatě potom upisování půjčky práce neupsal sem nic chtěl sem upsat 100 Kč to však nebylo přípustné nejmenší úpis je prý stanoven 200 Kč. Tak sem neupsal nic. Pan správce Zvonař mě vytknul na válečnou půjčku pro Rakousko že sem dal a pro voj. podniky že neupisují.“
- **30. 5.:** „Dražba na trávy po celý den. Dražba byla moc špatná. Odpoledne k lidem okopání jasanů ve 25 qr. Tlučení štěrku na cestě od Octárny k Lizu 2 muži.“
- **7. 6.:** „Dopoledne střelba. Sestavování zásob pal.dříví. Odpoledne s lidma ve školce setí znovu smrk. semena 8 ženských, uvolnění mechu ze semena 5 ženských. Sběrání klikoroha 2 ženské, okopávání dubců 2 muži.“
- **25. 6.:** „Ráno svítáním střílel sem pod boudou ve Velkém Výstavku mladého jestřába. Na večer čekáním s hajným Kasalem a Čmolíkem, nestřelili sme nic.“
- **13. 7.:** „Ráno svítáním na ostříže v 5,30 sem střílel 1 ve 25, v 8.45 sem střílel 1 ve 27, v 9.15 sem střílel 1 ve 25 všechny tři mladé 2 samice, 1 samečka. Měření náseků z minulého roku s hajným Sollarem. Změřili sme 18 náseků na Toku přišli sme domu večer po 9 hodině za bouřky a deště.“
- **14. 7.:** „Ráno svítáním po střelbě po oddělení po holosečích stranu stavu a sbírání klikoroha.“
- **26. 7.:** „Ráno svítáním do Borku po ukončení střelby po oddělení. Pan správce Zvonař a pan revírník přecházeli navrhnuté porosty k mýcení na příští rok 1934.“
- **7. 8.:** „Ráno svítáním neviděl sem nic rána žádná nikde nepadla. Po ukončení střelby u lidí na tlučení štěrku na cestě z hráze Fabrického rybníka pracovalo 4 muži na štěrku, 2 muži na zakládání na klikoroha, 2 ženské sbírání klikoroha. Potom soupis klikoroha a na lesní správu. Večer čekáním na Brdské cestě, nebylo nic.“
- **14. 9.:** „Ráno svítáním na výslech říjení jelenů neslyšel sem nic po ukončení střelby s lidma ožinování stromků ve 33. Čekáním na výslech říjení jelenů řili 2 ve 29 Tři Forsty a 1 ve 49 pod strání Malý Výstavek.“
- **23. 9.:** „Ráno svítáním, řilo 5 jelenů a to ve 28 – 1, 29 – 1, 48 – 1 a 49 – 2 potom s lidma na čištění šoulaček ve 28 a 50. Ve 3 hodiny čekal na střelce na jeleny byl sem s panem generálem Prchalem střílel na Kozlovici v 51 na silného 12nácteráka toho chybil a v Toku pod rybníčkem na nerovného 10sateráka šli sme za ním a hnuli sme s ním řilo kolem nás 6 jelenů celkem jich řilo 10 mezi nimi 4 silný jeleni 10-12nacteráci.“
- **24. 9.:** „Ráno svítáním ve 4 hodiny zase s panem generálem

- kolem Tocké pozorovatelný viděli sme 7 jelenů a to 4 šesteráky 2 osmeráky 1 12nacteráka na toho chtěl střílet a měl uzavřenou kulovnici hledali sme jelena (zřejmě včerejšího) a nenašli, pan generál Dvořák čekal na Alianci na auto a dostřelil ho když na Kozlovici pod Carvánskou cestou chtěl přejít k Jordánské cílové ploše. Odpoledne zase s tím panem generálem na šoulačku.“
- **25. 9.:** „Ráno svítáním byl tady pan Dr. Stránský ráno na říji a střílel s panem revírníkem Šupíkem jelena kde a jakého není mě známo. Potom sem přecházel ve školkách a semenišťích stromky na udání“ (rozuměj vyzvedávání).
  - **28. 9. čtvrtek Svatého Václava:** „Ráno svítáním na výslech říjení jelenů na čekání zde byl Francouzský pan generál přednosta generálního štábu střílel tři rány v bývalé hořovické 27ce nestřelil nic.“
  - **12. 10.:** „K lidem na kopání jamek ve 27 f museli sme jít však z lesa vojáci nás vypověděli neboť stříleli na zkoušku nové kanony ze Škodovky. Odpoledne se zase pracovalo.“

- **26. 11. neděle:** „Hon na vysokou po celý den střeleno ve 30 Knížecí studánka 3 kusy holé.“
- **19. 12.:** „Obchůzkou po oddělení. Měření průměrkou. Založit zvěř. Mám zvěřinu: žebra 1 ½ klgr, krk 1 ½ klgr, dohromady 3 klgr.“
- **24. 12. neděle Štědrý den:** „Po celý den hon na zajíce oddělení Třemošná střeleno 16 zajců 1 telko.“
- **25. 12. pondělí Hod Boží:** „Hon na vysokou Drahlín, Planina, Octárna střeleny 2 kusy.“
- **28. 12.:** „Po oddělení po obnově nebylo nic potom založit zvěř, měření průměrkou ve 24 i borovice. Na večer na lesní správu pro náhradu za šaty 400 Kč.“
- **1. 1. 1934 pondělí:** Nový rok. Volno. Byli sme po mši svaté s hajným Gruberem a panem revírníkem Šupíkem na lesní správě: přání nového roku.“

Za zmínku obzvlášť stojí z dnešního pohledu zcela kuriózní zápisy, například:

- **ze dne 31. 7. 1933:** „Postihnul sem Karla Smrčka z Obecnice 211 odpoledne ve 4.30 uříz s chlapcem vršek od kusu číslo 6016 16/15 8,60 dlouhý a měl to na kusy přeřezané v pytli a řekl mě že je rád že sem ho chytil aby mohl mluvit s těmi lupiči když bych ho nechytal dnes že bych ho chyt zítra a že bude řezat kusy a souše dál abych to hlásil. Jeho žena se vyjádřila když ho udám že mám jejich děti na svědomí, že je jejich máma a může s nimi udělat co chce když jim nemá dát co jíst, že děti oddělá. Hlášeno na správě dne 1. 8., sepsáno udání na četnické velitelství.“ (!!!)
- založen je zde doklad o pokutě 20 Kč, kterou složil pan Punčochář dne 1. 10. 1931 na lesní správě. Na druhé straně dokladu je komentář postiženého: „Pokuta vyměřená panem správcem L. Zvonařem za prořeknutí pravdy panu adjunktovi Pavlasovi, kterou jsem beze všech omluv a zdráhání zaplatil – první pokuta za 33 roků mojí služby. Kdežto sem u dřívějších mých nadřízených byl ku jejich spokojenosti a požíval sem jejich přízně též i u dřívějšího zaměstnavatele! Totiž vše se sběhlo takto: byl jsem vybidnut abych objednal lidi ženské na pleť školek a tu když sem musil chodit od domu k domu ve vesnici nevzal jsem sebou služební trubku abych po vesnici nedělal s ní provokaci. Toho využítkoval pan adjunkt Pavlas a lál mně skrze to že nemám trubku sebou. Já sem mu odpověděl až půjdu do lesa na výslech říjení jelenů že bezvýjimečně sebou trubku vezmu a řekl sem pan adjunkt že jde do lesa a také trubku sebou nemá. Pan adjunkt mě odpověděl že nemám právo úředníka kritizovat ostatně že si to povíme na lesní správě.“
- zápis v oddílu „Lesní pých“: 5. 11. 1933, v neděli dopoledne v 11.30, uvedená jména a příjmení čtyř

„hochů asi osmi až dvanáctiletých“ s komentářem: „Chodili po holoseči a házeli kamínkami ze praků, jednoho jsem když upad chytil a on ty tři mě zjistil. Ohlášeno na správě dne 7. 11.“. Jinak se v této kolonce „Jméno, občanské povolání a bydliště škůdce“ vyskytují občané s komentářem: „Sbírání klestu bez povolení“; „Dobývání pařezů bez povolení“; „Dělal samovolně probírku, že potřebuje tyčky na plaňky, choval se vzpurně a obořil se.“

- **17. 3. 1933 sobota:** „Ráno v 9.30 postihnul jsem tři mladíky, kteří mě tvrdili že jdou domu do Strašic jeden říkal že byli v Drahlíně a druhý že byli v Obecnici šli přes les a u Jilmy pod okresní silnicí, každý měl hůl ty neměli čisté svědomí jeden mě řek že se jmenuje Horák Josef.“

Pan Punčochář si po odchodu do penze postavil dům na okraji Obecnice č. p. 239 (nyní pánové Václav Vinš a Jiří Schneider). Na jeho stavbu dostal od svého bývalého zaměstnavatele Collredo-Mannsfelda jednak zdarma jednu polovinu stavebního pozemku, dále dříví na krov a navíc půjčku 60 000 Kč; ze které údajně splatil 40 000 Kč a zbytek mu byl za jeho dlouholeté služby prominut...

Pan Punčochář se dožil vysokého věku 93 let – zemřel tedy v roce 1963. I ve stáří sledoval, co se děje v jeho bývalém revíru a někdy prý býval na své následovníky – místní hajné – značně nepříjemný, když se mu něco nelíbilo. Dožil se a kriticky hodnotil i necitlivou přestavbu původního rybníka Octárna do podoby současné vodárenské nádrže počátkem 60. let. V Obecnici dosud žije početné potomstvo jeho tří dcer.

Ing. Václav Pernegr,
nadlesní divize Hořovice

JEDEN Z NEJVĚTŠÍCH BRDSKÝCH SMRKŮ SPADL

Na přelomu července a srpna letošního roku přepadly střední Čechy čtyřikrát velmi silné bouřky s intenzívními srážkami a hlavně prudkým větrem. Ten dosahoval největší rychlosti při bouři v podvečerních hodinách v neděli 4. srpna. Tato bouře způsobila značné škody na lesních porostech v západní části Brd a též v poměrně úzkém pruhu od vrchu Klobouček k osadě Oseč.

V lokalitě přirozených lesních porostů na Kloboučku způsobila vichřice značné škody, spadlo nebo se zlomilo několik impozantních jedinců smrků a buků. Nárazy větru nepřežil ani zřejmě největší smrk v Brdech, evidovaný jako „Významný strom VLS“ pod ev. č. sm3_112_52B010. Smrk byl po pádu přeměřen; jeho délka byla 42 m. Strom utrpěl během svého života celkem třikrát vrškový zlom a byl napaden hnilobou, prakticky celé jádro kmene v oddenkové části bylo napadeno popraškou smrkovou a hniloba dosahuje až do cca 8 m od paty kmene. Výčetní obvod stromu před pádem byl 361 cm, což odpovídá výčetní tloušťce 115 cm a objemu kmene kolem 14 m³.

Stáří se nedá přesně určit, ale podle údajů z hospodářské knihy pro tuto etáž by to mělo být 210 let.

Podaří se najít nástupce tohoto smrku? Na Kloboučku ještě několik impozantních smrků je a nabízelo by se též hledat v údolí Červeného potoka, Padrského potoka nebo i jinde.

*Ing. Václav Pernegr,
nadlesní divize Hořovice*

PŮVODCE HEPATITIDY TYPU E NEJEN U DIVOKÝCH ZVÍŘAT V ČESKÉ REPUBLICE

P. Vašíčková¹, P. Králík¹, M. Kubánková¹, J. Lamka², V. Žákovič³, P. Chalupa⁴, M. Stašková⁴, M. Mihačik⁵, A. Kloudová⁶, J. Bicek³, D. Cihlář³, Z. Dvořák³, D. Lukeš³, J. Machatý³, R. Piskovský³, I. Pavlík¹

¹Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., ²Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy, ³Ústřední vojenský veterinární ústav, ⁴Univerzita Karlova a Nemocnice Na Bulovce, ⁵Lékařská fakulta MU a FN Brno, ⁶Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě.

Charakteristika hepatitidy E a její zvláštnosti

Hepatitida E je infekční onemocnění jater, které bylo poprvé popsáno v po-

měně nedávné době (rok 1978, původce onemocnění v roce 1983). Často je toto onemocnění, podle zbarvení kůže a očního bělma nemocného vyvolaného barvivem bilirubin, mezi lidmi nazýváno také žloutenka. Ve skutečnosti se jedná pouze o jeden ze symptomů, který ve velkém množství případů nemusí chorobu doprovázet a zároveň může být projevem řady jiných onemocnění (jater, žlučníku a slinivky břišní). Obecně je toto onemocnění (odborně nazývané také hepatitis) synonymem pro zánět jater. Jaterní buňky (tzv. hepatocyty) mohou na infekci reagovat akutním zánětem, který v některých případech (zejména u pacientů po transplantaci orgánů) může přecházet do chronického poškození celého orgánu. Takovéto poškození

jater je pro pacienta nebezpečné zároveň i tím, že jej může činit citlivějším k mnohým dalším onemocněním, komplikovat jejich průběh i samotnou léčbu.

Nejběžnějšími cestami přenosu infekčních hepatitid je kontakt s infikovaným člověkem či prostředím, ve kterém tento člověk pobývá. Hepatitida E vykazuje oproti ostatním typům zánětů jater určité odlišnosti, k šíření původce onemocnění (viru hepatitidy E) dochází nejen z infikovaného člověka na člověka, ale také z infikovaného zvířete na člověka nebo naopak (tzv. zoonotickým způsobem přenosu).

Významnou roli v přenosu původce hepatitidy E hraje vodní prostředí. V rozvojových zemích Asie (např. Indie, Čína a Thajsko) a Afriky (např. Alžírsko, Maroko a Tunís) dochází k fekální kontaminaci zdrojů pitné i užitkové vody zejména díky nedostatečným hygienickým podmínkám. Nejčastěji se lidé nakazí vypitím infekčních virových částic, které jsou v poměrně vysokých množstvích vylučovány společně se stolicí infikovaných osob. Následkem takto kontaminovaných zdrojů vody mohou vzniknout poměrně rozsáhlé epidemie; například při

prvním popisu hepatitidy E bylo v indické části Kašmíru zaznamenáno 52 tisíc nemocných, při epidemii v Číně bylo hlášeno až 119 tisíc případů onemocnění. Rizika onemocnění se nevztahují pouze na obyvatele rozvojových zemí, v nebezpečí jsou také cestovatelé, kteří v těchto zemích využívají neupravených místních zdrojů vod zejména k pití. V rozvinutých zemích jsou případy onemocnění virem hepatitidy E (Českou republiku nevyjímaje) spíše sporadické. Zde je hepatitida E popisována v souvislosti s dovozem tohoto onemocnění z výše zmíněných rozvojových zemí. Nicméně stále je zaznamenáváno více případů infekce virem hepatitidy E ve spojitosti právě se zoonotickým způsobem přenosu a „domácím“ původem nákazy.

Během hledání možných zdrojů onemocnění hepatitidy E byl v roce 1997 prokázán původce také u prasat domácích. Podezření na přenos viru hepatitidy E z prasete na člověka či naopak bylo posléze potvrzeno experimentálně; virem získaným z prasat byli infikováni makakové a naopak virem pocházejícím z lidské stolice byla infikována prasata. Následující studie zaměřené na prasata domácí a další zvířecí druhy odhalily vysoké prevalence tohoto viru nejen u prasat domácích, ale také u prasat divokých. Virus hepatitidy E byl také prokázán u dalších živočišných druhů, jako jsou např. jelenovití, hlodavci, králíci, fretky a promyky. V současné době jsou prasata domácí i divoká a v menší míře jelenovití pokládáni za přírodní rezervoáry viru hepatitidy E. Rizika infekce a následného onemocnění hepatitidou E se vztahují na manipulaci s živými či mrtvými prasaty, domácími i divokými, a na konzumaci jejich nedostatečně tepelně ošetřeného masa a vnitřností. Z rizikových faktorů nelze však vyloučit také ostatní zvířecí druhy, i když nejsou předpokládána tak velká rizika jako v případě prasat. Vzhledem k tomu, že hlavními cílovými buňkami infekce virem hepatitidy E zde uvedených zvířat jsou hlavně buňky jater (stejně jako u lidí), za nejrizikovější je pokládána konzumace nedostatečně tepelně upravených jater.

Původce hepatitidy E u divokých zvířat v České republice (ve vojenských újezdech)

Vzhledem k velmi intenzivnímu odbornému zájmu o virus hepatitidy E, jeho výskyt a možnosti přenosu byla v minulém roce ve spolupráci s veterinárními lékaři z Ústředního vojenského veterinárního ústavu v Hlučíně, Vojenských lesů a statků a výzkumníky z Výzkumného ústavu veterinárního lékařství, v.v.i. v Brně (VÚVeL) provedena studie, která se zaměřila na prevalenci tohoto viru u volně žijících divokých zvířat a zmapo-

vání epizootologické situace ve vojenských újezdech. Celkem bylo vyšetřeno 128 prasat divokých, 43 jelenů lesních, 9 srnců obecných, 9 daňků evropských, 11 jelenů sika a 2 mufloni obecní pocházejících z 5 vojenských újezdů v ČR. Původce hepatitidy E byl prokázán u 22 prasat divokých (tzn. u 17,2 %), 2 jelenů lesních, 1 srnce obecného a 2 muflonů. U daňků evropských a jelenů sika nebyl tento původce prokázán. Výskyt viru hepatitidy E v jednotlivých vojenských újezdech je uvedena v tabulce 1.

Tabulka 1

VVS	Hranice na Moravě	Polná na Šumavě	Praha	Jince	Hradiště	Celkem
Prase divoké*	9/44	8/17	0/26	2/26	3/15	22/128
Jelen lesní*	2/27	0/10	0/0	0/5	0/1	2/43
Srnc obecný*	1/6	0/0	0/2	0/0	0/1	1/9
Daněk evropský*	0/2	0/0	0/0	0/0	0/0	0/2
Jelen sika*	0/0	0/0	0/0	0/0	0/11	0/11
Muflon obecný*	0/0	0/0	0/1	1/1	0/0	1/2

Bližší zkoumání detekovaných izolátů viru hepatitidy E odhalilo jejich příbuznost jak s prasaty domácími chovanými v České republice, tak prasaty divokými ze sousedních států jako jsou Rakousko a Německo. Velká podobnost těchto izolátů s lidskými izoláty viru hepatitidy E, které byly získány od českých pacientů s hepatidou E, naznačuje možnost zoonotického přenosu původce na našem území.

Původce hepatitidy E v oborních chovech České republiky

V rámci doplňování dosavadních poznatků o výskytu viru hepatitidy E byla ve spolupráci s prof. RNDr. Jiřím Lamkou z Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové a VÚVeL vyšetřena také zvířata pocházející z českých oborních chovů. Tato studie byla zaměřena opět na prasata divoká, daňky evropské a muflony obecné. V oborních chovech byl tento virus prokázán u 57 z celkem 199 (28,6 %) dosud vyšetřených prasat divokých. U muflonů obecných byla potvrzena možnost infekce virem hepatitidy E u 4 ze 47 vyšetřených zvířat. U daňků nebyl tento virus prokázán. Při detailním zaměření na obory, ve kterých byl původce hepatitidy E prokázán, byl virus prokázán až u 35 z 56 (62,5 %) vyšetřených prasat divokých, přičemž nejčastěji byli infikováni jedinci staří přibližně 6 měsíců.

Bližší charakteristika a porovnání zde získaných izolátů viru hepatitidy E odhalila jejich podobnost s izoláty od prasat divokých z vojenských újezdů, prasat domácích chovaných v České republice a českých pacientů s prokázanou hepatidou E. Tyto výsledky opět naznačují zoonotický přenos viru hepatitidy E a jeho cirkulaci mezi prasaty divokými a domácími i obyvateli ČR.

Původce hepatitidy E u divokých zvířat v ostatních zemích Evropy

Dosud zjištěná prevalence viru hepatitidy E u prasat divokých z českých vojenských újezdů i z volnosti je srovnatelná s publikovanými výsledky monitoringu zvířat žijících ve volnosti z ostatních evropských zemí. V sousedním Německu byl zjištěn výskyt tohoto viru u 68,2 %, v některých lokalitách až

u 100 % prasat divokých. V Itálii se jedná o 25,0 %, ve Španělsku o 19,6 %, v Maďarsku o 12,2 % a v Holandsku o 8,0 % volně žijících prasat divokých, která jsou infikována původcem hepatitidy E. Na základě těchto výsledků lze konstatovat, že prevalence viru hepatitidy E u prasat divokých pocházejících z českých vojenských újezdů se pohybuje v nižších hodnotách, než jaké jsou uváděny z Německa, Itálie či Španělska.

Výskyt viru hepatitidy E u jelenovitých byl v evropských zemích hlášen v Maďarsku a Holandsku. Průkaz tohoto viru u muflonů je prvním na celém světě.

Původce hepatitidy E v komerčních chovech prasat domácích České republiky

Do současné doby bylo v České republice vyšetřeno poměrně malé množství chovů prasat domácích; celkem se jedná o 32 chovů, z nichž bylo vyšetřeno 395 zvířat různých věkových kategorií. Virus hepatitidy E byl prokázán u zvířat z 21 (65,6 %) chovů, přičemž byla zjištěna 17,7% (70 zvířat) prevalence tohoto viru u prasat domácích. Prevalence viru hepatitidy E v různých věkových kategoriích prasat domácích je znázorněna v grafu 1. Vzhledem k tomu, že infekce viru hepatitidy E se jak u prasat domácích, tak u prasat divokých projevuje bez klinických příznaků, tzn. infekce, která není rozpoznatelná během běžných veterinárně-hygienických prohlídek ante

i post mortem, dochází k volné distribuci masa a vnitřností infikovaných zvířat do tržních sítí a na stůl konzumentů.

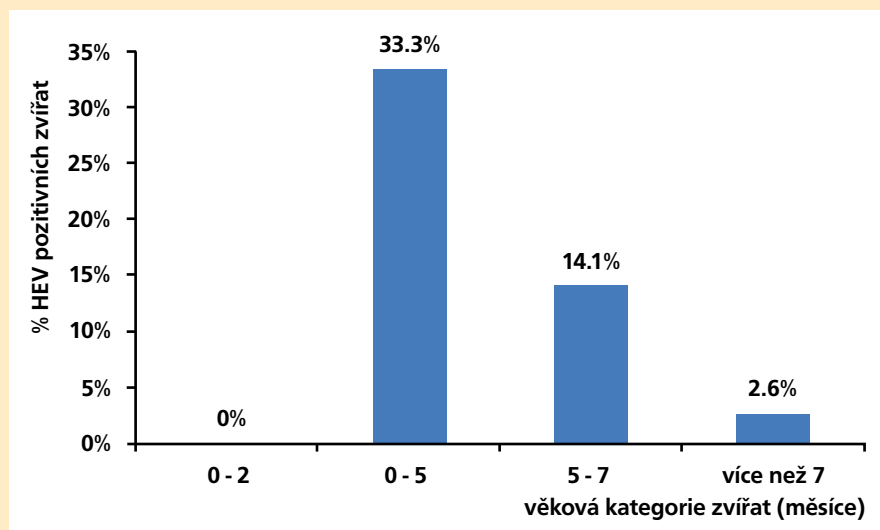
Pro srovnání prevalence viru hepatitidy E u prasat domácích (zejména u selat) v ostatních evropských zemích se pohybují ve vyšších číslech; například 55,0 % v Holandsku, 49,5 % Dánsko, 42,0 % Itálie, 37,7 % Španělsko, 36,0 % Maďarsko a 20,3 % Slovinsko.

Jak už je naznačeno výše, bližší charakteristika izolátů viru hepatitidy E od prasat domácích odhalila podobnost těchto izolátů s izoláty pocházejícími od pacientů s hepatidou E a prasat divokých ve volnosti i z oborních chovů v České republice. Byla také zjištěna poměrně vysoká podobnost s izoláty pocházejícími od prasat domácích v Holandsku a Švédsku či s izoláty majícími původ v Kyrgyzstánu a Srbsku. Toto zjištění je potvrzeno současným dovozem prasat domácích z Německa, Švédska a Holandska. Podobnost izolátů pocházejících z Kyrgyzstánu a Srbska naznačuje možnou dřívější cirkulaci zvířat v rámci zemí bývalého „východního bloku“ (postkomunistických zemí).

Jaký je výskyt hepatitidy E u obyvatel České republiky

První případ hepatitidy E u českého občana byl popsán v roce 1996. Od této doby počet zaznamenaných případů hepatitidy E stále roste; v roce 2011 bylo

Graf 1: Prevalence viru hepatitidy E v různých věkových kategoriích vyšetřených prasat domácích.

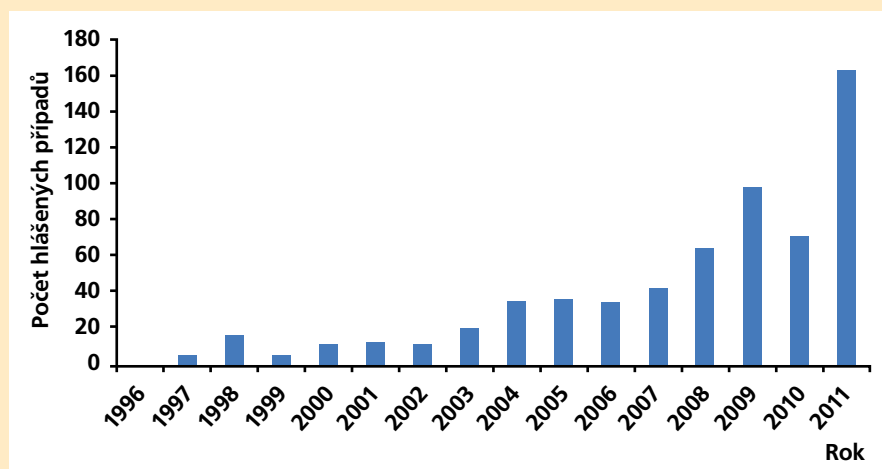

popsáno 163 onemocnění (viz graf 2), tento rok (říjen 2012) už bylo zaznamenáno 226 případů infekce virem hepatitidy E. Tento nárůst lze vysvětlit neustálou inovací detekčních metod. Metody využívané k nepřímému (sérologické metody založené na průkazu specifických protilátek proti viru hepatitidy E) i přímému průkazu viru hepatitidy E (molekulárně biologické metody) jsou stále propracovávány tak, aby byly více specifické a citlivé. Dále pak jsou humánní lékaři více informováni o problematice viru hepatitidy E a často dochází k aktivnímu vyhledávání a došetřování blízkých osob pacientů s akutní hepatitidou E. V rámci epidemiologických studií jsou sérologicky vyšetřováni lidé, kteří mohli přijít do kontaktu s infekcí, při průkazu specifických protilátek proti viru hepatitidy E jsou i pacienti bez klinických příznaků onemocnění uváděni v oficiálních hlášeních. Nárůst může být zapříčiněn také stále oblíbenějšími a častějšími cestami obyvatel České republiky do rozvojových zemí nebo naopak přílivem pracovních sil zejména z těchto zemí. Toto vysvětlení se však zdá méně pravděpodobné, protože v rámci importovaných hepatitid E (dovezených z dovolené či pracovní cesty do rozvojových zemí), nemá až tak vzrůstající charakter. Oficiální statistická data uvádějí, že až 82,5 % hlášených osob (osobní komunikace MUDr. Čestmír Beneš, Státní zdravotní ústav, Praha), u nichž byly prokázány specifické protilátky proti viru hepatitidy E (tzn. osob, které přišly do bližšího kontaktu s tímto virem) se infikovalo na území České republiky.

Jaká jsou rizika přenosu viru hepatitidy E v České republice a jak tato rizika omezit?

Rizikové faktory přenosu viru hepatitidy E z infikovaného zvířete na člověka zahrnují přímý kontakt s infikovanými zvířaty a konzumaci jejich syrového nebo nedostatečně tepelně upraveného masa a vnitřností. K infekcím může dojít při běžných manipulacích s ulovenou zvěří (vyvrhování, kontrola ulovených kusů) nebo během samotné kulinářské úpravy masa, či vnitřností. Při těchto činnostech by měly být dodržovány zásady správné hygieny (řádné mytí rukou), nástroje použité pro vyvrhování by bez řád-

Graf 2: Počet hlášených případů virové hepatitidy E na území České republiky za jednotlivé roky (podle oficiálních údajů Státního zdravotního ústavu, Praha; <http://www.szu.cz/publikace/data/vybrane-infekcni-nemoci-v-cr-v-letech-1998-2007-absolutne>).

ného omytí neměly být použity k jiným činnostem. Krev či jiné tělní tekutiny a exkrementy by při nechtěném požití měly být vyplivnuty a ústa náležitě vypláchnuta. Poranění vzniklá při manipulaci s uloveným zvířetem by měla být řádně omyta a ošetřena. Doporučit lze i používání latexových rukavic při manipulaci s ulovenými kusy.

V rámci kulinářských úprav by maso a vnitřnosti měly být dostatečně tepelně upraveny, nože, prkénka a jiné kuchyňské náčiní použité k úpravě syrového masa a vnitřností by nemělo přijít do kontaktu s nástroji použitými k úpra-

vě, servírování a konzumaci již tepelně opracovaných potravin či potravin určených k přímé spotřebě (např. zeleninové nebo ovocné saláty). V neposlední řadě by mělo být omezeno ochutnávání syrového masa či vnitřností během přípravy pokrmů.

Práce provedena s podporou projektů Ministerstva zemědělství (MZE0002716202), Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (AdmireVet CZ 1.05/2.1.00/01.0006-ED0006/01/01 a OC08045), Ministerstva vnitra (VG20102015011) a Ministerstva zdravotnictví ČR (NT13884-4/2012).

Azzy z Borečského lesa po úspěšném dosledu koloucha

VYUŽITÍ GPS při dosledech s barvářem

Mám čtyřletou fenku hannoverského barváře Azzy z Borečského lesa a GPS při dosledech používám dvě sezóny. Používám typ, který má dva GPS moduly. Jeden má pes na obojku a druhý je v podstatě turistická mapová GPS, která přijímá radiový signál z obojku o pozici psa. Zatím neumím využít všechny možnosti, co tento přístroj nabízí, ale rád bych vám popsal mé dosavadní zkušenosti s tímto zařízením. Rozhodně nechci nikomu vnucovat své názory, či můj způsob práce se psem. Pokud to tak někomu v dalším textu vyzní, tak se mu předem omlouvám. Nebudu se v článku zabývat hodnocením přístroje po technické stránce (zda má malý nebo velký displej, zda se dobře nebo špatně ovládá), chtěl

bych se spíše zaměřit na jeho přínos v lovecké praxi.

Důvodů, proč jsem si pořídil GPS je hned několik, ale je vhodné na úvod poznamenat, že mezi nimi nebyl ten, co kdyby se mi ztratil pes...

Naše lesní správa je charakteristická poměrně členitým terénem, typická jsou pro ni ostře zařízlá údolí, která nejsou široká, zato jich je značné množství. Každý žleb se několikrát větví. V těchto žlebech jsou husté nárosty, často z přirozené obnovy. Při jedné z prvních prací mé fenky jsme šli za seletem postřeleným předchozího dne na měkko. Kousek od nástřelu zamířila stopa do hustého listnatého nárostu řád-

ně prorostlého ostružinou a šípkem. Po prvních dvaceti metrech fenka silně potáhla za řemen v okamžiku, kdy jsem se snažil po čtyřech proplést ostružinou a já hubou vymetl všechny trny, co mi stály v cestě. Těch dalších 300 metrů houštiny byla hustota nárostu úplně stejná. Trvalo nám asi 25 minut, než jsme těch usmolených 300 metrů překonali. Nejsem zrovna pyšný na slovní hodnocení porostu, které jsem s patřičnými decibely tu necelou půlhodinku vedl, ale tehdy jsem se rozhodl, že výcvik psa začnu směřovat k práci na volno a za to jsem dnes velmi rád.

Čas běžel dál a já piloval dosledy bez řemene. Co se týká práce na stopě, tak jsem neměl nějaké výrazné

potíže se vzájemnou spoluprací pes versus psovod, problém však nastal při štvaní. Většinou jsem neslyšel hlášení psa vůbec, nebo jen velmi slabě. A to i v případě, kdy vzdálenost mezi námi nebyla nijak velká. Vzhledem k tomu, že hlášení neslyšel nikdy ani můj doprovod na dosledu, usoudil jsem, že závada nebude v mém sluchovém aparátu a příčinu problému jsem přičkl hustotě porostu a terénním podmínkám. Důvodů se dá vzpomenout samozřejmě více, například silný vítr, škodolibý dřevorubec, který poblíž túruje pilu, pes má slabý hlas, atd. Já jsem všechny tyto důvody nazval tzv. „nepříznivými vlivy“. Tyto „nepříznivé vlivy“ často prodlužují dosled i o několik hodin či mohou zapříčinit až neúspěch dosledu, a to jen proto, že nevím, kam pes šel zvěř nebo kde už ji drží... A to byl ten hlavní důvod, který mě přiměl ke koupi GPS.

Každý z vůdců se jistě setkal s popisem nástřelu: „Tady někde to bylo...“ A to někde může znamenat plochu 50 x 50 metrů nebo i větší. Zde jsou v zásadě tři možnosti:

- 1) Běhat po stráni za psem s řemenem a doufat, že nebude trvat dlouho, než chytí tu správnou stopu a že vaše fyzická kondice vydrží, než začne samotný dosled.
- 2) Mít hodně dlouhý řemen - pak se tolik nenaběháme, musíme ho ale často uvolňovat, když se zachytne (zkušenosti hovoří, že se zachytne pokaždé, i když zdánlivě nemá za co).
- 3) Nechat psa pracovat na volno.

Já volím v těchto případech zpravidla tu třetí možnost, která má samozřejmě také mnohá úskalí. Může se stát, že kus je zalehlý někde v blízkosti nástřelu a v případě lehčího poranění je to pravděpodobně naposledy, co jste tento den viděli svého psa. Ovšem pouze tehdy, pokud pes není vybaven GPS...

Je potřeba se řídit dle temperamentu a způsobu práce barváře. Ne každý pes se hodí na dosledy bez řemenu. Tak jako dva lidé nemají

stejný způsob řešení téhož problému, tak i dva psi se liší způsobem své práce. Já jsem měl v tomto směru štěstí. S mojí fenkou pracujeme na volno dosti často. Pokud najde nástřel či stopu postřelené zvěře, tak se na mě otočí a naznačí mi, ať jdu za ní. V průběhu stopy vždy prověří cca 200 – 500 metrů a vrací se pro mě. Někdy se stává, že mě nevede přímo po stopě, ale třeba po cestě a pak z ní najednou uhne a napojí se na stopu tam, kde skončila. Díky GPS si mohu kontrolovat, jestli se napojí tam, kde skončila a také nemusím čekat pokaždé, když se mi ztratí z dohledu. To ale neznamená, že když mám GPS, že vůbec nepoužívám řemen. Řemen mám s sebou vždy a rozhoduji se podle konkrétní situace, zda ho feně nasadím či nikoli. Pokud se vyskytuje velké množství výše zmíněných „nepříznivých vlivů“ či mám lézt do houštiny v noci za prasetem, řemen nepoužívám. Pokud je stopa příliš čerstvá nebo naopak velmi stará, řemen naopak použiji. Za prvé je mnohem vyšší šance nalezení důležitých znaků (kousky kostí nebo svaloviny, střevo, střizh, atd.) a za druhé se mi zdá, že s řemenem pracuje Azzy precizněji.

Rozhodně není možné k dosledu přistupovat způsobem, že na nástřelu vypustíme psa se slovy „však máme GPS, tak se nám neztratí...“, a pak běhat celý den po lese. To si může dovolit pouze psovod velmi zkušeného psa, který je cvičen na dosledy na volno. Ve všech ostatních případech je to cesta do záhuby a znak naprotěho amatérství vůdce psa. Navíc velmi brzy zjistíme, jak malý dosah má radiové spojení vysílačky a obojku psa. V ideálních podmínkách je dosah až 8 km. Jednou v životě jsem takové ideální podmínky zažil, reálný dosah v našich podmínkách je asi 1 km a méně. Každou chvíli se objeví na displeji hláška, že se pes ztratil z dosahu. V těchto situacích si nejdříve otřu studený pot z čela, který mě pokaždé polije a přidám do kroku ve směru poslední lokalizace psa – tu vidím na displeji a signál se vždy za čas objeví.

Samozřejmě GPS je užitečná i při klasických způsobech dosledu na řemeni. Do GPS zařízení je možné ukládat pozici auta nebo znaků nalezených na stopě. Stává se i u sebezkušenějšího psa, že je nutné ho někdy nasadit na stopu znovu. Hledat

Azzy z Borečského lesa při práci

v houštině místo, kde jsem naposledy viděl záleh nebo kapku barvy, je samozřejmě mnohem snazší pomocí GPS.

„Kolego, už jsi se někdy ztratil v lese?“ „Jsi normální? Jsem přeci lesník z povolání. Chceš mě snad urazit?“ Tak to je typická konverzace lidí, kteří nikdy nezkusili dosled v cizí honitbě a v noci. Ti, co to zkusili, tak ví, že po dvaceti minutách motání se za psem často vůbec netuší, kde jsou (to samozřejmě neznamená, že se ztratili, příznávají se pouze zbabělci). Každopádně já si vždy označím v GPS pozici zaparkovaného auta a nejednou se mi to docela dobře hodilo (sice jsem vždy přesně věděl, kde jsem, ale ušetřil jsem díky GPS dobrých pár kilometrů chůze). Zatím jsem uváděl situace, které ulehčí práci především mně, coby vůdci barváře. Považuji však za nutné zde zmínit tu nejpodstatnější věc, a sice tu, že použití GPS často podstatně zkracuje délku dosledu z časového i prostorového hlediska. Přece jen mají zvěř i pes poněkud citlivější smysly než my lidé a pes se na volno pohybuje podstatně rychleji a tišeji než s řemenem, na jehož konci kdosi funí, dupe a heká. Kolikrát se stává, že před sebou tlačíme poraněnou zvěř, která nezalehla, stále před námi popobíhá, aniž bychom si jí všimli. Samozřejmě pes táhne za řemen jak zběsilý, ale my si stále nejsme jistí, jestli je to ten správný okamžik na vypuštění psa ke štvání, protože jsme žádnou zvěř odbíhat neviděli, a teplý záleh nikde. Na obrázku je vidět situace, kdy jsem asi po dvou hodinách práce na řemeni vypustil fenku na štvání (dosavadní průběh trasy až po místo vypuštění jsem pro přehlednost vymazal). Shodou okolností to bylo nedaleko auta, což jsem viděl na displeji. Během chvilky narostla vzdálenost zvěř štvoucí fenky přes kilometr a dál se zvětšovala. Pak vyběhla z dosahu přijímače. Protože už jsem měl celkem dost předchozím prolézáním houštin a protože jsem netušil, jak daleko kus mohla ještě hnát mimo dosah přijímače, rozhodl jsem se vrátit k autu a přiblížit se vozidlem co nejbližší psovi. Cesta k autu pěšky netrvala ani pět minut, následná jízda

autem na nejbližší místo od fenky, která držela koloucha v potoku, taky nepřesáhla pět minut. Pěšky bych šel nejméně tři čtvrtě hodiny. Do pár minut jsem tak mohl ukončit trápení postřelené zvěře. Navíc jsem si ušetřil cestu zpátky, což sice není při dosledech vůbec podstatné kritérium, mé nohy to však v onu chvíli docela ocenily. Byl to jeden z dosledů, které by bez použití GPS byly zcela jistě neúspěšné.

Dosledy se štváním a stavěním stojí psa ohromné množství sil. Každý správný barvář musí držet kus, dokud mu k tomu stačí síly. Pokud ho ale vůdce není schopen lokalizovat a završit tak jeho práci, přichází pes o to nejcennější - o cíl a smysl své práce. To se může samozřejmě negativně projevit na jeho další práci, kdy může ztratit důslednost. Je to logické - proč by někde držel několik hodin zvěř, když jeho pán stejně nepřijde? Co udělal špatně? Bohužel nic. Odvedl vynikající práci, kterou nebyl jeho vůdce schopen dokončit. Snažme se, aby těchto zklamání bylo pro psa co nejméně, pokud možno žádné.

Na závěr bych uvedl citát z německé knihy o barvářích od Karla Bergiena: „K vedení barváře náleží záliba a ještě jednou záliba! Ten, kdo není ochoten vynaložit veškeré své tělesné síly, ba dokonce i své zdraví, kdo z lásky k věci není připraven obětovat spánek – dej prsty pryč od dlouhého barvářského řemene. Ten ale, kdo je zaujat náruživostí, která spočívá ve sledování postřeleného kusu vysoké, kdo nešetří svých tělesných sil a neobává se o své zdraví a na příkrých svazích nahoru a dolů sleduje neúnavně svého psa, protože dohledávku považuje za svoji povinnost a je nadšen výkonem tohoto nádherného zvířete, koho staré prainstinkty lovecké náruživosti strhávají, když se propracovává s krátkou puškou – lesačkou k jelenu stavěnému v houštině, ten kdo je uchvácen zaštekávacím hlasem o zastavení jelena svého věrného „psa jelenáře“ – jen ten mne následuj při vedení tohoto ušlechtilého psa.“

Ing. Hubert Hubík,
LS Žárovice, divize Plumlov

PROVOZ FÓLIOVNÍKŮ PO ROCE PROVOZU

V posledním loňském čísle časopisu jsme informovali o dokončení projektu výstavby fóliovníků. První výsev smrku do fóliovníků byl proveden na přelomu července a srpna loňského roku. Smrk nám velmi dobře přezimoval na venkovních plochách a s nástupem vegetačního období jsme očekávali nástup jeho růstu. Rašení smrku stále nepřicházelo, bylo téměř o dva měsíce opožděno, což jsme nejdříve přikládali průběhu počasí na jaře. Pátrali jsme ale dále, jestli to není z jiného důvodu, a zjistili jsme, že máme velmi tvrdou vodu, která spolu se špatným pH substrátu způsobila pomalejší nástup přírůstků smrku. Museli jsme tedy přistoupit k úpravě vody a pH substrátu. I přes veškeré snahy se dva měsíce, kdy smrk nepřirůstal, nedají úplně dohnat. Z tohoto důvodu bude na podzim výsadby schopná pouze polovina z pěstovaného smrku.

Na jaře bylo postaveno další (v pořadí třetí) venkovní úložiště s mostovou závlahou. Stávající dvě úložiště nebyla dostatečující svojí kapacitou, na jedno úložiště se vejdu sazenice ze dvou fóliovníků, tedy jedné rotace.

Za účelem zrychlení a zkvalitnění výsevů jsme nakoupili novou plnicí a osévací linku od švédské firmy BCC. Stará linka nevyhovovala naší technologii, kdy je nutné osít fóliovník během 3–4 dnů, aby bylo klíčení rovnoměrné, což zajistí vyrovnanost výškových tříd dodávaných sazenic. Na staré osévací lince se jeden fóliovník plnil skoro dva týdny.

V letošním roce jsme do sadbovačů vyseli další dřeviny – borovici, buk a dub. Na začátku dubna jsme jako první vyseli žaludy, které jsme měli uskladněné v Semenolesu v Liptovském Hrádku. Přivezli jsme si je ze Slovenska těsně před výsevem. Všechny jsme nařezávali, abychom si byli jisti, že jsou zdravé a plné. Nařezávání žaludů je také dobré pro lepší uniformitu vzházení semenáčků. Od 10. do 12. dubna jsme pokračovali výsevem borovice. Semena borovice jsme seli do jedné buňky po třech. Klíčivost u osiva není nikdy stoprocentní, proto je lepší vysévat více semen a po vzejití semenáčků přebývající semenáčky odstranit vystříháním. Na konci května jsme vyseli buk. Bukvice nám připravili stratifikaci pro výsev také v semenářském závodě v Liptovském Hrádku. Bukvice se vysévají do sadbovačů nakličné. Dub a buk rostl ve fóliovníku měsíc, borovice dva měsíce. Poté byly přemístěny na venkovní úložiště, aby zde pokračovaly v růstu a prýty řádně vyzrály. Po celou dobu pěstování jsou sadbovače umístěny na rámech, aby docházelo k ořezávání kořenů vzduchem. Všechny sazenice na úložišti v současné době dobře přirůstají, což můžete vidět na přiložených fotografiích. Sazenice těchto dřevin budou připraveny k výsadbě letos na podzim. V průběhu měsíce července jsme oseli dva fóliovníky smrkem, tyto sazenice budou připraveny k výsadbě příští rok na podzim.

Letos na podzim nás čeká první expedice a výsadba sazenic vypěstovaných touto technologií. Budou expedovány všech-

ny druhy pěstovaných dřevin o celkovém množství kolem 1 100 tisíc kusů sazenic, z toho cca 400 tisíc smrku, 100 tisíc borovice, 400 tisíc buku a 200 tisíc dubu.

Myslím, že po prvním roce provozu fóliovníků můžeme být spokojeni s pěstováním sazenic touto technologií. Ale stále se máme co učit!

*Ing. Hana Peterková,
technik správy lesních školek Lhota*

ČESKÁ LESNICKÁ SPOLEČNOST DOUPOV V KRKONOŠÍCH

1.

Zaměstnanci VLS ČR s. p., divize Karlovy Vary se zúčastnili odborné exkurze pořádané pobočkou ČLS Doupov o.s. Téma exkurze bylo zaměřeno zejména na obnovu těžko zalesnitelných holin a stabilizace mladých lesních porostů. Název exkurze zněl „Krkonoš a moderní postupy v péči o les“ a je třeba podotknout, že odborné vedení lesního hospodaření v Krkonošském národním parku má skutečně velmi vysokou úroveň. Celkem se exkurze zúčastnilo, mimo jiné účastníky, dvacet sedm převážně THP zaměstnanců divize.

2.

První zastávkou naší exkurze byla Správa lesních školek Lhota, kde jsme shlédli pěstování sazenic v našem největším školkařském středisku. Ve školce nás přivítali Ing. Hana Peterková a Petr Dvořák. Naše pozornost byla soustředěna zejména na novou linku na výrobu krytokořenných sazenic s maloobjemovým obalem. Zajímala nás nejen proto, že jde o velmi moderní linku na výrobu sazenic, ale také proto, že sadební materiál zde pěstovaný, máme ještě letos v projektech obnovy lesa. Nutno říci, že celkový dojem z provozu řízeného Petrem Dvořákem byl více než dobrý. Zejména pak u listnatých semenáčků (foto 1). Avšak ze smrkových sazenic jsme zcela okouzleni nebyli - viz sraštělé čelo ředitele Ing. Milana Suka na fotografii (foto 2). Měli jsme možnost shlédnout i zbytek školkařského provozu. Přijetí ve středisku školek bylo velmi vřelé a bylo doplněno o znamenité občerstvení, za což zaměstnancům správy školek pod vedením Ing. Pavla Draštíka velice děkujeme.

3.

Další zastávkou exkurze byl hostinec Sokolí boudy v Horní Malé Úpě již na území Krkonošského národního parku (foto 3), kde jsme se ubytovali a občerstvili na bohatý odpolední program v KRNAPu. Počasí nám exkluzivně přá-

lo, vyrazili jsme tedy pod vedením Ing. Huberta Závodského, který je vedoucím územního pracoviště Horní Maršov na ukázkou systému přezimovacích obůrek, který má v parku dlouhou historii (foto 4). Myslivecké hospodaření v náročném terénu Krkonoš je i při relativně nižších stavech náročnou složkou práce místních „lesníků“, přesněji řečeno územních pracovníků. Personál územního pracoviště (bývalé lesní správy) se věnuje jak lesnickému hospodaření, tak i strážní službě v národním parku, což v intenzivně turisticky navštěvované krajině Krkonoš přináší úskalí, o kterých se lesníci z vojenského výcvikového prostoru ani nezdá.

Během odpoledne jsme ještě navštívili porosty, kde byly provedeny takzvané stabilizace porostů, což je v podstatě úprava druhové skladby porostu ve věku do 40 let (foto 5). Podporované ve stabilizacích jsou především listnaté dřeviny, buk z dvojsadeb je vyvazován k rozsoše z uříznutého smrku, aby byla zajištěna jeho stabilita vůči sněhu. Celkově se stabilizace provádějí na obrovských plochách poimisních kalamitních holin, které se povedlo zalesnit díky dotacím z holandské nadace FACE v minulých desetiletích. Charakter našich výchovných zásahů do 40 let je v podstatě velmi podobný. Jako další jsme navštívili lokalitu Šimková, kterou velmi poškozenou kůrovcovou kalamitou KRNAP odkoupil ze soukromého vlastnictví. Další nádhernou zastávkou a vyhlídkou byl Lví důl, kde kromě krásné

4.

přírody a náročných lesnických lokalit byly patrné i pozůstatky lidské činnosti z minulých století.

Po náročném dni následovalo i hořké občerstvení a odpočinek (foto 6). A volná diskuze nad tématy uplynulého dne. V osm večer jsme pak ještě se zájmem sledovali přednášku výrobního náměstka ředitele KRNPu a vedoucího odboru péče o NP Ing. Otakara Schwarze, Ph.D. Přednáška byla zaměřena především na systém péče o ekosystémy Krkonošského národního parku.

Další den jsme se v doprovodu zaměstnanců územního pracoviště Maršov vydali velmi zajímavými lesními porosty po úbočí Sněžky na její samotný vrchol (foto 7). Jednotlivé zastávky s výhledy a výkladem o historii Krkonoš a národního parku byly velmi zajímavé. Vrchol jsme zdolali téměř všichni, ale hlavně myslivečtí trubačí Doupovští slivoni, kteří s sebou vynesli i hudební nástroje. Před kaplí sv. Vavřince pak zahráli malý koncert lovecké hudby, ukončený známou skladbou Halali od profesora Antonína Dyka (foto 8). Přes Růžovou horu a Děčínskou boudu jsme pak sešli až do Malé Úpy. Večerní posezení se zaměstnanci KRNPu mělo spí-

še neformální charakter. Ale v podstatě jsme se shodli na stejných úskalích lesnické práce v podmínkách národního parku i vojenského výcvikového prostoru, spočívajícího v úbytku kvalifikované pracovní síly vlivem nízké ceny veřejných zakázek. Samozřejmě jsme neřešili jen práci, ale v doprovodu akordeonu Petra Vajnera a sestavou bicích nástrojů předsedy ČLS Doupov jsme zpívali do pozdních večerních hodin. Proběhla také volba „Miss Sněžka“, kterou se za nejrychlejší výstup na nejvyšší českou horu stala JUDr. Jitka Příborská a poté i volba „Miss dneška“, kterou vyhrála za absolvování náročného dne po operaci a ne zcela ještě fit paní učitelka hudby Dana Herzigová.

Program pátečního dne byla návštěva Lesnického dne v Ralsku na Skelné Huti. Kromě velice bohaté přehlídky strojů a firem jsme sledovali výkony soutěžících XII. mistrovství republiky v práci s motorovou pilou. Potkali a pozdravili jsme spoustu známých z naší branže a po chutném obědě jsme vyrazili směrem na Karlovy Vary. Mírně unaveni, avšak velmi povzbuzeni do další práce jsme ve zdraví dorazili zpět.

*Ing. Zdeněk Macháček,
předseda ČLS Doupov*

5.

6.

8.

7.

LESNICKÝ TEMATICKÝ ZÁJEZD DO ŠVÉDSKA

Každé čtyři roky probíhá v jižním Švédsku nedaleko města Jönköping snad největší lesnická výstava v Evropě ELMIA WOOD. Při této příležitosti zorganizovala hořovická divize lesnický tematický zájezd s návštěvou této zajímavé výstavy. Dostaveníčko si tu dali snad všichni výrobci lesnické techniky, kteří v Evropě něco znamenají. Dominantní postavení měli výrobci ze skandinávských zemí. Česká republika byla zastoupena například výrobci vyvážecích souprav Entracon a Novotný, traktorů Zetor nebo pásových pil Pilous.

Výstavní plochy se nachází výhradně pod širým nebem, převážně v lesních porostech. Celá prohlídková trasa byla dlouhá několik kilometrů. Na výstavě jsme strávili celý den a bylo stále co obdivovat. Každý si tu jistě našel něco zajímavého. Byly vystavovány stroje a technologie pro školkařské provozy, pěstební činnost, údržbu lesních cest, dopravu dříví ale především pro těžební činnost a zpracování biomasy.

V oblasti harvesterové techniky překvapila firma Ponsse. Konstrukce poprvé vystavovaného harvestoru Scorpion je skutečně revoluční. Třířmová konstrukce s hydraulickou rukou zavěšenou nad kabinou obsluhy výrazně sníží těžiště stroje a zlepši ergonomii práce obsluhy. V oblasti zpracování biomasy hned několik firem vystavovalo nákladní automobily s umístěním pracoviště obsluhy štěpkovače přímo integrované do kabiny nákladního automobilu. Štěpko-

vače všech velikostí zcela dominovaly. Poprvé se představil samosběrný štěpkovač s otočným vstupním podavačem.

Výstava ELMIA WOOD však nebyla jediným bodem zájezdu. Již při cestě do Skandinávie jsme se zastavili v Kodani, hlavním městě Dánska. Malebné centrum města jsme si nejdříve prohlédli z vyhlídkové lodě plující po síti vodních kanálů. Samozřejmě jsme se prošli též po bývalých přístavních molech a zastavili se u sochy Malé mořské víly, nejnámější turistické atrakce Kodaně.

V městečku Husquarna jsme navštívili muzeum stejnojmenné firmy. Výrobní závod firmy Husquarna se nám však navštívit nepodařilo i přes téměř půlroční korespondenci se zástupci firmy.

Jeden den jsme věnovali přírodním zajímavostem švédské krajiny. Přírodní rezervace Dumme Mosse, rozsáhlé rašelinště s bohatou květenou protkané sítí přírodních vodních toků jistě zanechala v každém z nás nezapomenutelný dojem. V rovinné krajině jižního Švédska se vzácně vyskytují drobné vyvýšeniny, které jsou však hojně navštěvovány jako místa dalekého výhledu. Na jedné z nich nad městečkem Gränna pod železnou rozhlednou jsme si udělali i společné foto. Na zpáteční cestě jsme si ještě prohlédli lososí farmu a navštívili místní turistickou atrakci - losí safari.

Ing. Martin Chytrý, Ph.D.

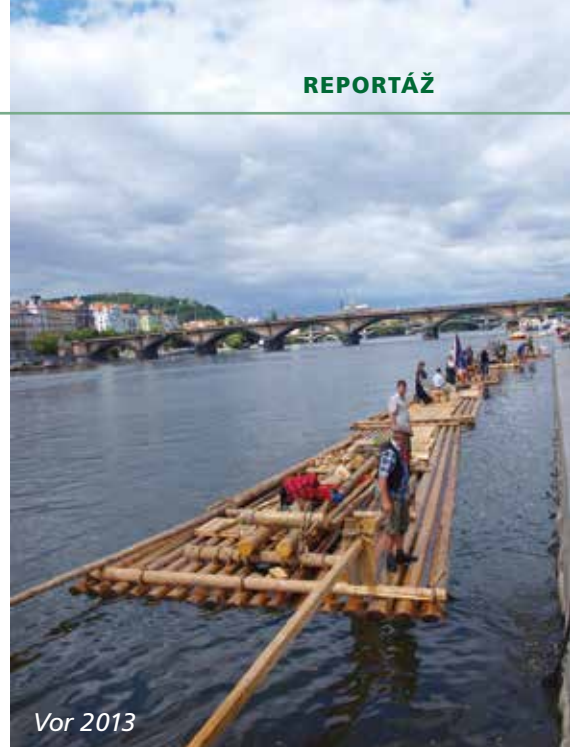
VOR 2013

Ve dnech 31. července až 2. srpna 2013 se Vojenské lesy a statky ČR, s. p. zúčastnily prezentace firem na pražské Výtoni - v místě bývalé Podskalské celnice - při akci „Vor 2013“. Byl to již čtvrtý ročník, který navazoval na předešlé ukázkové voroplavby, které proběhly v letech 2000, 2011 a 2012. Letos se jich mimo VLS ČR, s. p. a pořádající organizace - PEFC ČR, Sdružení vlastníků a správců lesních majetků ČR a spolku Vltavan, zúčastnili i zástupci Lesů ČR, s. p., Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů (SVOL), Lesů hlavního města Prahy, Správy Krkonošského národního parku (KRNAP). Mediálními partnery akce byly rádio Blaník a vydavatelství Lesnická práce. Mimo prezentace výše zmíněných firem byly připraveny ukázkové plavby pro děti i dospělé a široký doprovodný program. Přes den lesnické společnosti organizovaly soutěže pro děti a teplé večery doprovázela hudba kapely Jana Žambocha: Guitar and Forest. Značný ohlas měla čtvrtěční exhibice Martina Komárka – mistra Evropy a vicemistra světa v dřevorubeckém sportu „Timbersport“.

Vor byl postaven jako čtyřtabulový vorový pramen o přibližné délce 53 metrů bez vesel (60 m s vesly) a o šířce 3 až 4 metry. Jeho stavba probíhala podle historických postupů, tedy ručním odkorněním kmenů, svá-

záním houžvemi a použitím dřevěných vesel a brzd. Samotná stavba vorového pramene probíhala od poloviny července a to na místě původního vorového vaziště ve Štěchovicích. Dřevní hmotu dodala Lesní a rybníční správa Ing. Jerome Colloredo Mannsfelda, která je též (tak jako všechny lesní hospodářské celky VLS ČR, s. p.) certifikována systémem PEFC. Kvůli mírnosti současného toku Vltavy musel být použit podpůrný pohon pomocí malého tažného remorkéru. Původně plánovaná asi sto kilometrů dlouhá trasa ze Štěchovic do Štětí musela být kvůli rozsáhlým červnovým povodňovým škodám na korytu Vltavy, plavebních komorách a jezích zkrácena pouze na trasu ze Štěchovic přes Jarov do Prahy. Vor vyplul v úterý 30. července ve 13:00 hod. ze Štěchovic a trasa byla ukončena v pátek 2. srpna po splutí Šitkovského a Staroměstského jezu v přístavu v Praze - Holešovicích. Každá plavba voru a i plavci byli vždy doprovázeni hlasitým pozdravem „Ahoouoj!“. Dříví bylo po rozebrání voru předáno krkonošské obci Rudník, která byla značně postižena červnovou povodní. Na závěr bych rád poděkoval všem našim zaměstnancům, kteří se na této význačné akci spolupodíleli.

Text a foto: Ing. Vladislav Seidl, ekolog VLS ČR, s. p.

Vor 2013

Prezentace VLS

Uvítání voru

Připlutí voru

PTAČÍ OBLASTI U VLS ČR, s. p.

ČÁST VII.

Ptačí oblast Křivoklátsko (CZ0211001) byla vyhlášena na území o rozloze 31 960 ha nařízením vlády ČR č. 684/2004 Sb. v okresech Beroun, Kladno a Rakovník ve Středočeském kraji a v okrese Rokycany v Plzeňském kraji a předmětem ochrany jsou zde populace včelojeda lesního (*Pernis apivorus*), výra velkého (*Bubo bubo*), kulíška nejmenšího (*Glauclidium passerinum*), ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*), žluny šedé (*Picus canus*), strakapouda prostředního (*Dendrocopos medius*), lejska malého (*Ficedula parva*) a lejska bělokrkého (*Ficedula albicollis*) a jejich biotopy. Nadmořská výška ve vyhlášené ptačí oblasti (PO) se pohybuje od 222 do 616 metrů nad mořem. PO Křivoklátsko pokrývá značnou část Chráněné krajinné oblasti i Biosférické rezervace Křivoklátsko a jejím středem protéká meandrující řeka Berounka. Značná je též lesnatost oblasti, která dosahuje 70 %. Na našich pozemcích je vyhlášena u lesní správy Nouzov u divize Hořovice, a to na části o výměře 461 ha. Orgánem ochrany přírody (OOP) je zde pro VLS ČR, s. p. MŽP ČR, respektive jeho odbor výkonu státní správy. Hlavním ohrožujícím faktorem je značný turistický a rekreační ruch způsobený blízkostí Prahy.

Cílem ochrany Ptačí oblasti (PO) Křivoklátsko je:

- zachování a obnova ekosystémů významných pro výše uvedené ptačí druhy v jejich přirozených areálech rozšíření;
- zajištění podmínek pro zachování populací výše uvedených druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany přírody.

Jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody lze v PO Křivoklátsko, mimo současně zastavěné a zastavitelné části území obcí:

- provádět veškeré mýtní a předmýtní těžby a mechanizované práce v pěstební činnosti v lesních porostech v době od 1. května do 15. srpna ve vzdálenosti menší než 200 m od známých obsazených hnízd včelojeda lesního;

- provádět veškeré mýtní a předmýtní těžby a mechanizované práce v pěstební činnosti v lesních porostech v době od 15. února do 31. května ve vzdálenosti menší než 200 m od známého hnízdiště výra velkého;
- v době od 1. dubna do 30. června provádět mýtní a předmýtní těžby v lesních porostech starších 80 let se zastoupením listnatých dřevin 50 % a více;
- měnit druh pozemků a způsoby jejich využití;
- provádět mýtní a předmýtní těžby, které nebyly umístěny ve schváleném LHP nebo v převzaté LHO;
- nově umísťovat myslivecká zařízení ve vzdálenosti menší než 200 m od známých hnízd včelojeda lesního a známých hnízdišť výra velkého.

Předchozí souhlas příslušného OOP není třeba k činnostem:

- v případě opatření, jimiž se předchází nebo brání působení škodlivých činitelů na les, a v případě opatření při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese;
- jestliže byly těžby neumístěné ve schváleném LHP nebo v převzaté LHO oznámené nejméně 15 dnů předem příslušnému OOP a těžby, které nepodléhají oznamovací povinnosti;
- jestliže byly těžby v lesních porostech starších 80 let se zastoupením listnatých dřevin více než 50 % oznámeny nejméně 20 pracovních dní předem příslušnému OOP;
- pokud tyto činnosti podléhají rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů a příslušný OOP k němu vydal stanovisko.

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

je pták z řádu srostloprstých o velikosti 15 až 18 cm a hmotnosti okolo 40 gramů. Je velmi výrazně zbarven, svrchu modrozeleně a zespodu rezavohnědě. Pro své zbarvení je nazýván „létajícím drahokamem“. Má velkou hlavu s dlouhým zobákem a krátký ocas i nohy.

Je velice plachým druhem, přísně teritoriálním a mimo hnízdní období žijí ledňáčci samotářsky. Žije v blízkosti čistých vod, především u poma-lu tekoucích a bohatých na ryby. Vyskytuje se téměř v celé Evropě (mimo

Ledňáček říční, foto: Štěpán Mikulka

Islandu a Skandinávie), ve značné části Asie a také v severní Africe.

Hnízdí převážně od dubna do srpna, v nížinách a pahorkatinách a to do nadmořských výšek 900 metrů n. m. V ČR je část populace stálá a část tažná (převážně mladí jedinci). Obvykle má ročně 2 výjimečně i 3 snůšky. Vyhlubuje si hnízdní nory, na jejímž konci je komůrka. Ve snůšce bývá 5 – 7 bílých vajec, na jejichž sezení se po dobu 19 až 21 dní střídají oba rodiče.

Pohlavně dospívají ledňáčci již po 1 roce života. Dospělosti se dožívá asi jen 50 % jedinců, a ve volné přírodě se dožívají přibližně 6 až 8 let.

Živí se především menšími rybami (do 10 cm), které loví střemhlavým letem pod vodu. Na kořist většinou číhá na větvích stromů umístěných nad vodní hladinou. Sám ryby polyká hlavou napřed, a pokud je dává mláďatům, tak je předává hlavou dopředu. V menší míře se v jeho potravě objevuje i hmyz, menší obojživelníci nebo korýši.

V roce 2000 byl Českou společností ornitologickou vyhlášen za „Ptáka roku“. V Červeném seznamu ČR je zařazen v kategorii zranitelný druh, dle zákona je chráněn v kategorii silně ohrožený druh a je chráněn i dle přílohy č. I. směrnice č. 79/409/EHS, o ptácích a v České republice je předmětem ochrany ve vymezených ptačích oblastech Křivoklátsko, Soutok – Tvrdonicko, Litovelské Pomoraví, Poodří, Heřmanský stav – Odra - Poolší a PO Třeboňsko.

Evropská populace čítá přibližně 150 tisíc párů, v ČR se početnost odhaduje na 500 až 900 párů. Početnost se může každý rok značně měnit, a to kvůli klimatickým podmínkám, především v zimě (nízké teploty a výrazné srážky).

*Ing. Vladislav Seidl,
ekolog VLS ČR, s. p.*

Ledňáček u hnízda, foto: Lukáš Kovár

Ledňáček říční, foto: Štěpán Mikulka

Hrad Křivoklát, foto: Ing. Vladislav Seidl

PAMĚTNÍ ODZNAKY

Většina firem využívá během svého trvání, a v souladu s potřebami doby, různé odznaky. A to pro svou prezentaci, reklamu, pro připomínku významných výročí a událostí, případně pro oceňování svých pracovníků. Tyto odznaky většinou nesou logo nebo typický znak svého majitele. V minulosti vydávaly VLS množství takových odznaků, a to i samostatně u jednotlivých divizí (dříve podniků). Kde je jejich konec? V krabicích, mezi dětskými hračkami a nebo uložené pro potěchu sběratelů či příštích generací? Škoda, že už se asi nikdy nesejdou všechny odznaky, vydané za 85 let trvání tohoto podniku.

Na fotografiích dokladujeme, co se z těchto firemních odznaků VLS zachovalo u divize Plumlov:

Připomenutí výročí 25, 30 a 35 let vzniku VLS.

Soutěž pořádaná v roce 1977 v Plumlově.

Dva odznaky pro oceňování zaměstnanců.

Firemní odznaky prezentující VLS.

Čepicový odznak a označení na sutašky, kravatová spona.

Zvláštností jsou knoflíky používané na klasické vojenské uniformě místo vojenských se zkříženými meči.

Čestná medaile za spolupráci a pomoc VHJ VLS je z období, které znají už jen pamětníci.

Výhodou odznaků a kovových ražeb je skutečnost, že jsou schopny přežít i několik generací vlastníků a tak stále dokumentovat a připomínat historii našeho podniku.

Ladislav Müller

PRAXE MLADÝCH LESNÍKŮ Z PÍSKU

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

S prvním jarním sluníčkem a odchodem sněhu z našich kopců se opět naplno rozběhla spolupráce mezi naší divizí a Lesnickou školou v Písku. Čtvrt roku jsme zde měli na praxích studenty z 3. ročníku Vyšší odborné školy lesnické v Písku.

Zorganizování odborných lesnických praxí pro studenty bylo jedním z požadavků smlouvy o partnerství na projektu dotovaném z peněz EU „Škola + praxe = úspěch na trhu práce“, reg. č. CZ.1.07/2.1.00/32.0012. Smlouva byla podepsána na podzim roku 2011 a její platnost skončí koncem ledna příštího roku. Ale i po skončení těchto závazků snad budeme v realizaci podobných praxí pro mladé lesáky pokračovat.

Praxe byla stejně jako vloni - třífázová. Tři různé čtyř až pětičlenné skupiny studentů vykonávaly praxi po dobu čtyř týdnů. V únoru se začalo s organizací praktického vyučování, které se mělo rozběhnout začátkem března. Jednotlivé lesní správy naší divize, Chvalšiny, Horní Planá a Arnoštov, vymýšlely pracovní náplň, zajišťovaly personální i materiální zabezpečení, připravovaly studentům ubytování atd. Všichni se tohoto úkolu ujali zodpovědně a chtěla bych jim za to touto cestou poděkovat.

Náplň praxe byla zaměřena na těžební činnost, na jarní zalesňování, značení probírek a prořezávek. Prostě na všechny práce, kterým se lesník v jarním období věnuje. Veškeré práce byly prováděny pod pečlivým dozorem zaměstnanců správ, kteří měli studenty na starost. Praxe všech tří skupin proběhly v pořádku a bez komplikací. Studentům se tu po většinu času líbilo a byli rádi, že se mohli zapojit do činnosti VLS ČR, s. p. divize Horní Planá.

*Ing. Petra Valentová,
praktikant Horní Planá*

Rybářské závody

Tanečníci v lese

Odborný seminář

Výuka angličtiny

NA OLŠINĚ TO ŽIJE!

Není snad týden, aby se na Olšině něco nedělo... Větší polovina roku 2013 je za námi a v našem rekreačním zařízení se uskutečnilo již kolem padesáti různých akcí a spousta dalších nás letos ještě čeká.

Nejedná se jen o pracovní akce naší firmy (školení BOZP a ochrany lesa, semináře, porady, ředitelské rady), ale jsou to různá další školení, schůzky a teambuildingová setkání jiných firem, například Policie ČR, Ministerstva obrany ČR, Povodí Vltavy nebo Správy CHKO Třeboň. Pro své studenty zde pořádají odborné kurzy vysoké školy (Univerzita Karlova, Jihočeská univerzita), školy střední, ale i různé zájmové organizace – v červnu se zde konalo soustředění bojových sportů. Mezi stálé, každoroční, návštěvníky patří pyrotechnici se svým kongresem, Česká lesnická společnost se svými semináři a schůzemi, tanečníci z píseckého centra Z.I.P. nebo skupina studentů angličtiny se speciální výukou. Na pobyty v přírodě a výlety k nám jezdí mateřské a základní školy nejen z blízkého okolí, ale i ze vzdálenějších míst. Přibýlo i soukromých akcí – oslavy narozenin, setkání rodin, svatby...

Na blízkém rybníce pořádáme otevřené rybářské závody pro dospělé i pro děti a mládež, ale jsme schopni zajistit i soukromé závody (letos jsme rybářský závod uspořádali pro pobočku pojišťovny Generali). Nově zrekonstruované tenisové kurty v letošním roce hostily první ročník tenisového turnaje Olšina Open, a svůj turnaj si zde odehrála i Poli-

cie ČR. Úplnou novinkou je vybudovaná pláž u rybníka Olšina, která je svým povoleným vstupem do vody vhodná i pro malé děti a neplavce.

Díky své poloze (na okraji Vojenského prostoru Boletice) je důležitým místem i pro Armádu ČR. Zajišťujeme stravovací a ubytovací služby nejen pro naše vojsko, ale i pro vojska z cizích zemí v době, kdy zde mají cvičení. Své větší akce si zde objednává i Újezdni úřad vojenského újezdu Boletice.

Pravidelnými událostmi jsou velké akce jako dětský den, letní setkání zaměstnanců a akce menšího rozsahu, jako setkání seniorů VLS Horní Planá a Mikulášská besídka pro děti zaměstnanců VLS. Druhým rokem pokračujeme i v „gastro akcích“ – rybí, vepřové a knedlíkové hody. Novinkou byl letos tvořivý a relaxační víkend, který přinesl spoustu zábavy dětem a odpočinku rodičům. Součástí RZ Olšina je i tři kilometry vzdálený letní dětský tábor, který se letos naplnil na celé prázdniny.

Zázemí a vybavení Rekreačního zařízení Olšina je na vysoké úrovni a poskytne vše potřebné prakticky pro každou akci, jak soukromou dovolenou či oslavu, rodinný sraz, školní výlety, tak i pro pracovní setkání a schůzky.

Přijďte se k nám taky podívat – je tady hezky v každém ročním období!

www.vls.cz/olsina

Nová písčaná pláž na Olšině

DEN LESNÍ PEDAGOGIKY NA VARTĚ

I v letošním roce se konal tradiční den lesní pedagogiky na Lesní správě Mirošov. Tento rok naši zaměstnanci připravili dopolední program pro základní školu z Věšína. S touto školou spolupracujeme již několik let a myslím si, že jistě ke vzájemné spokojenosti. Děti perfektně spolupracují, neostýchají se a sami mě žádají o hry a aktivity, které se jim líbily v minulých letech. Rok od roku mají děti stále větší povědomí o činnostech a dění v lese, musím podotknout, že jsou také velmi dobře informované ze školy a školní družiny.

páky a nacházely zde larvy lýkožrouta, zastavovali jsme u oplocenek, závor v lese, přibližovacích linek, kde jsme pokaždé diskutovali o tom, k čemu dané zařízení slouží. Jako vítané doplnění pro děti byly rozličné hry, které jsem se naučil na školení lesní pedagogiky v Hranicích na Moravě a velmi rád z nich čerpám. Na závěr každý dostal malý dárek od Vojenských lesů a dohromady společný dar pro zpestření volných chvil ve školní družině. V každém případě to byl velmi vydařený a příjemně prožitý den a již teď se těšíme na viděnou opět v příštím roce a možná i dřív!

Program dne byl tentokrát zaměřen především na lesnické hospodaření v lese. Děti zkoušely odkorňovat la-

Ing. Tomáš Martin,
lesní Hořovice

ZVON V RUKOU VÍLY KLYTIE

Iva Šimková je nejen učitelka a autorka lovecké hudby, ale člověk všestranného uměleckého nadání. V posledních letech se zabývá také sochařením. Jako materiál používá dřevo a její díla obsazují na uměleckých soutěžích přední místa. Je členem trubačského souboru divize Karlovy Vary „Doupovští slivoni“, a proto se čas od času pohybuje i v Doupovských lesích. V jednom z javorů nedaleko od státního zámku ve Valči spatřila vílu, rozhodla se ji z kmenu vysvobodit a do rukou jí vložit zvon. Výsledkem její práce je zvonička, představující z kmenu vystupující vílu „Klytii“. Umístěna je u srubu na Bukovině č. p. 3, a je v péči lesní správy Valeč.

Abychom Ivě Šimkové patřičně poděkovali a dílo přivítali na svět, rozhodli jsme se zvon vysvětit. Dne 24. srpna 2013 Doupovští slivoni troubili u zvo-

ničky Svatohubertskou mši B dur a pan farář Vladimír Müller z farnosti ve Staré Roli zvon vysvětil a vznešeným slovem na svět dílo přivítal.

Sama Iva pak přednesla pověst o víle Klytii a o zvonu, jehož hlas oznamuje příchod lepších časů. Svěcení se zúčastnilo celkem asi 70 lidí, nejen z řad pracovníků VLS. Zaměstnanec VLS, zručný truhlář pan Bohumil Šmíd, ještě nad zvoničkou vyrobil stříšku, aby se v plné kráse co nejdéle zachovala.

Tímto článkem bych rád ještě jednou poděkoval Ivě Šimkové za její dílo, a to nejen zvoničku a další dřevěné sochy, které máme na Bukovině umístěné, ale i za nádhernou loveckou hudbu, kterou nejen pro náš soubor složila.

*Ing. Zdeněk Macháček,
vedoucí lesní správy Valeč*

KLYTIE

Už je tomu pár milionů let, co se Země na území dnešních Doupovských hor otřásala vulkanickou činností. Do oblak stoupaly jedovaté horké plyny, láva se řinula do údolí a vše bylo smeteno pod žhavou hmotou. Z jednoho lůna vulkánu vyletěl po mnoho milionů let vězněný černokněžník Duppau. Byl zlý a bezcitný, všude, kde se objevil, zbyla po něm spoušť. A tak se jednou pod ním země otevřela a on zmizel v hlubinách. Na Zemi zavládl klid a začal se rozvíjet život. Jenže Duppau se připravoval na nový úder. Míchal hluboko pod povrchem lektvary, až jednoho dne explodovaly a on se tak dostal znova na povrch. Rozprostřel svůj plášť nad krajinou a vše zahalil do šera. Tak žil zase několik milionů let, až se i jemu takový život přestal líbit. Svůj kráter nechtěl opustit a v rozmaru zatoužil po služebnictvu. I založil v těchto místech tvrz. Pak dovolil, aby si tam lidé vybudovali město. Městu dal jméno Doupov.

V dobách, kdy se Duppau vypravil na delší cesty, město vzkvétalo. Jakmile se objevil, město strádalo. A tak se to střídalo až do nedávné minulosti. Novovek nahrál černokněžníkovi a ten město srovnal se zemí. Zůstala tam jen opuštěná slunečnicová víla Klytie. Chodívala posedět na zbylých schodech vedoucích k bývalé klášterní kapli.

Duppau nestačil zničit všechno. Slunečnicím nepřikládal žádnou důležitost a tak je nechal být. A s nimi i vílu Klytii. V její duši se zrodil plán, že Duppaua obměkčí.

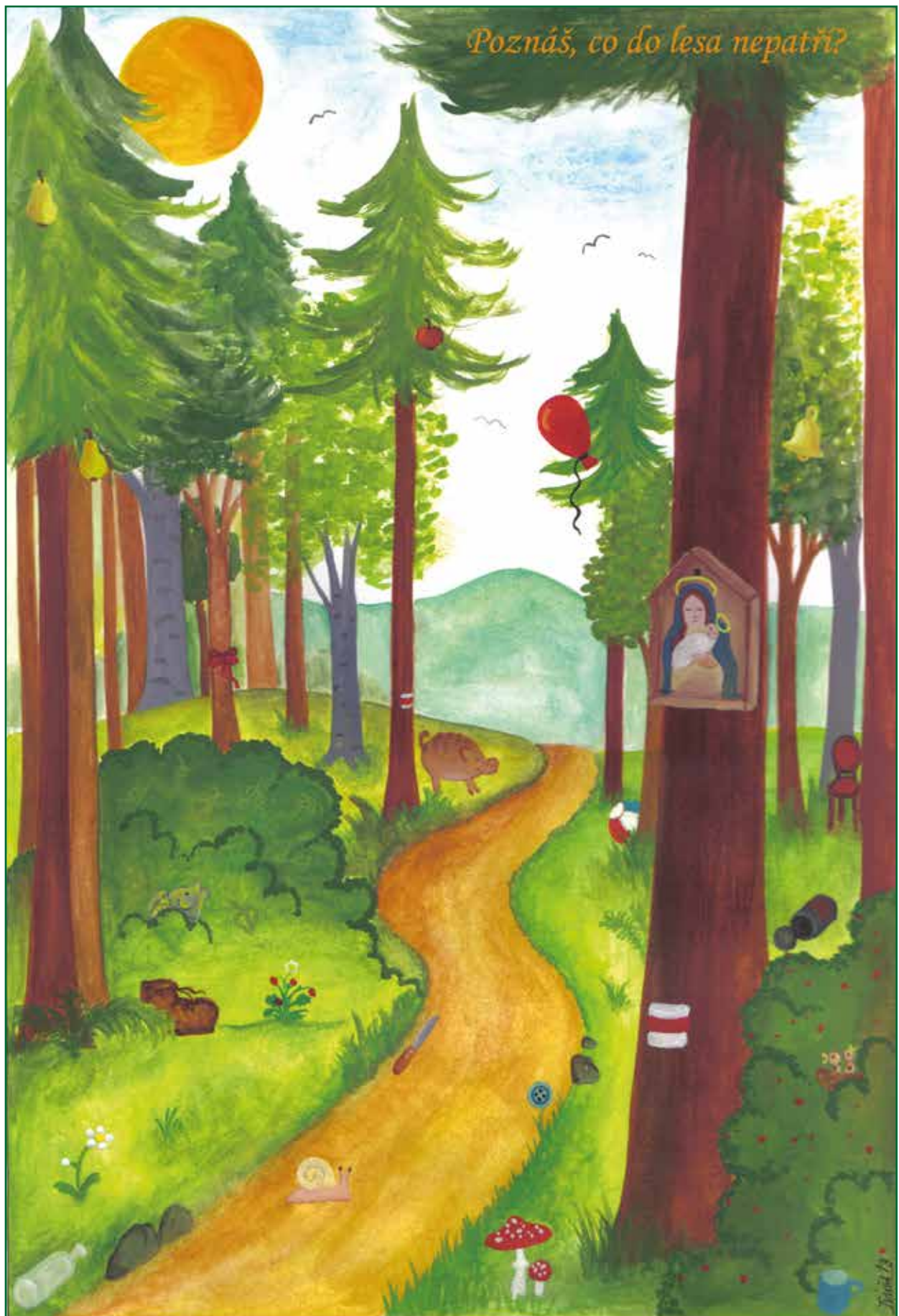
Náruče slunečnic mu skládala k nohám, ale tvrdé srdce černokněžníkovo neobměkčila. Ten ji zaklel do javoru v odlehlém lese. Stála tam desítky let a čekala na někoho, kdo ji z kmene vyjme a dá jí svobodu. Zapuštěná pevně kořeny v zemi neměla úniku, laskaly ji jen větve stromů – přátel kolem ní. Sdílela s nimi deště,

vichřice, mrazy, poskytovala úkryt ptactvu, hmyzu, veverkám dopřávala hry na schovávanou a čas plynul... Duppau na ni zapomněl. Ale i nesmrtelná víla stárne. I choroba se ozvala. A tu přišel lesník a tento javor označil k pokácení. Víla hořce zaplakala a už přestala doufat ve své vysvobození. Už věděla, že se nedočká bělostné sněhové přikrývky, přijala svůj osud. Jednoho nevlídného podzimního dne ucítila na kmeni lidské pohlazení. Uslyšela lidskou řeč. Byla vlídná a konejšivá a ucítila tlukot lidského srdce. Pochopila, že toto je ten okamžik, na který tolik čekala a už přestala doufat. Lidské ruce ji láskyplně objímaly a ona se smířila

s osudem. Druhý den přišli dřevorubci. Pila se zakousla do kmene a ona padla na zem. Větvemi ještě pohládila okolo stojící kamarády a oddala se osudu. Odvezli ji na srub na Bukovinu. Tam vleže pod sněhovou peřinou přečkala zimu a zjara se nechala hřát sluníčkem. A přišlo léto 2013. Zase uslyšela známý hlas a ucítila známé pohlazení. A pak se v oboustranných bolestech vynořovala z kmene. Do vztyčených rukou si přála zvon, aby každý, kdo ho rozezná, zvonil na lepší časy. A tak černokněžník Duppau bude poražen.

Iva Šimková

BLAHOPŘEJEME K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÍMU VÝROČÍ

ŘÍJEN

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 50 LET

HUČÍK Roman Ing.

PIŠÍN Luboš Ing.

SLUKOVÁ Ivana

bezpečnostní pracovník

lesní

hlavní účetní

SOS Mimoň

LS Žárovice

ŘD Mimoň

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 55 LET

PRAŽÁK Pavel

traktorista

LS Dolní Krupá

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 60 LET

DOUBEK Vítězslav

STOLÁRIK Miroslav Ing.

TRČKA František

ERET Josef

SEDLÁČEK Jiří

GAJDOŠ Jaroslav

SVOBODA Jiří

NĚMEČEK Rostislav

HŮLKA Miroslav Ing.

CHLÁDEK Jaroslav

GABRYŠ Miroslav

HRACHOVEC Bohuslav

KUBA Rostislav

bezpečnostní pracovník

kontrolor

traktorista přibližování dřeva

bezpečnostní pracovník

bezpečnostní pracovník

bezpečnostní pracovník

domovník

lesní

metodik HUL

bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač

bezpečnostní pracovník

bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač

bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač

SOS Praha

ŘSP Praha

SpS Mirošov

SOS Bražec - Hradiště

SOS Květušín

SOS Mimoň

ŘD Horní Planá

LS Mirošov

ŘSP Praha

SOS Mimoň

SOS Mimoň

SOS Libavá

SOS Brno

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 65 LET

ZELENKA Petr

NEJEDLO Luboš

BŘEZINA Petr Ing.

bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač

bezpečnostní pracovník

bezpečnostní pracovník

SOS Praha

SOS Mimoň

SOS Praha

BLAHOPŘEJEME K PRACOVNÍMU VÝROČÍ

PRACOVNÍ VÝROČÍ 20 LET

PECINOVSKÁ Marie

TERICH Martin

ZIKMUNDOVÁ Marie

všeobecná účetní

opravář strojů

lesní dělník

ŘD Mimoň

SpS Lipník n. Bečvou

LS Dolní Krupá

PRACOVNÍ VÝROČÍ 30 LET

BARTÁK Hubert

MINISTR Rostislav

lesní

vedoucí správy

LS Hamr

SpS Lipník n. Bečvou

PRACOVNÍ VÝROČÍ 35 LET

NOVOTNÝ Jan

hlídač

SOS Libavá

BLAHOPŘEJEME K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÍMU VÝROČÍ

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 50 LET

HUŠEK Jiří
MATOUŠEK Vladimír
CARVA Zdeněk
TRNEČKOVÁ Dana
ILLICHMANN Jiří Ing.
MULLER Pavel
ŠTIKOVÁ Jaroslava
ČUMBOVÁ Květoslava

bezpečnostní pracovník
lesní dělník, dřevorubec
bezpečnostní pracovník
lesní dělník
hlavní inženýr
instalatér
uklízeč
lesní dělník

SOS Praha
LS Myslejšovice
SOS Květušín
Stř. Osina - Krumsín
ŘD Karlovy Vary
SpS Lipník n. Bečvou
SOS Praha
LS Myslejšovice

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 55 LET

DOLEŽAL Oldřich
ŠTECKO Július

bezpečnostní pracovník
bezpečnostní pracovník

SOS Praha
SOS Brno

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 60 LET

MARKIV Petro
KLÍMOVÁ Helena
TOMEK Jan
HOLOUN Jindřich

lesní dělník
lesní dělník
lesní mechanizátor
dřevorubec

LS Nouzov
Stř. Lhota
LS Velký Újezd
LS Dolní Krupá

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 65 LET

CÁPAL Pavel
NOVOTNÁ Miloslava

bezpečnostní pracovník
bezpečnostní pracovník

SOS Brno
SOS Praha

BLAHOPŘEJEME K PRACOVNÍMU VÝROČÍ

PRACOVNÍ VÝROČÍ 20 LET

HORNÍKOVÁ Alena
NOVÁKOVÁ Jiřina

lesní dělník
bezpečnostní pracovník

LS Velký Újezd
SOS Libavá

PRACOVNÍ VÝROČÍ 25 LET

ANICHOBER Jaroslav

dělník s JMP

SpS Horní Planá

PRACOVNÍ VÝROČÍ 30 LET

NOWAKOVÁ Marie

chovatel hospodářských zvířat

ZS Heroltovice

PRACOVNÍ VÝROČÍ 40 LET

ŠKUTHAN Jan

řidič motorových vozidel

LS Dolní Lomnice

1. V mechu

1.

Kdo vyhrál?

Vítězkou soutěže minulého kola se stala Hanka Vlčková.
Gratulujeme.

Hana Politzerová,
šefredaktorka

Příspěvky do rubriky „fotosoutěž“ posílejte prosím na
e-mail: hana.politzerova@vls.cz

2. Cesta

2.

3. Šípek

3.

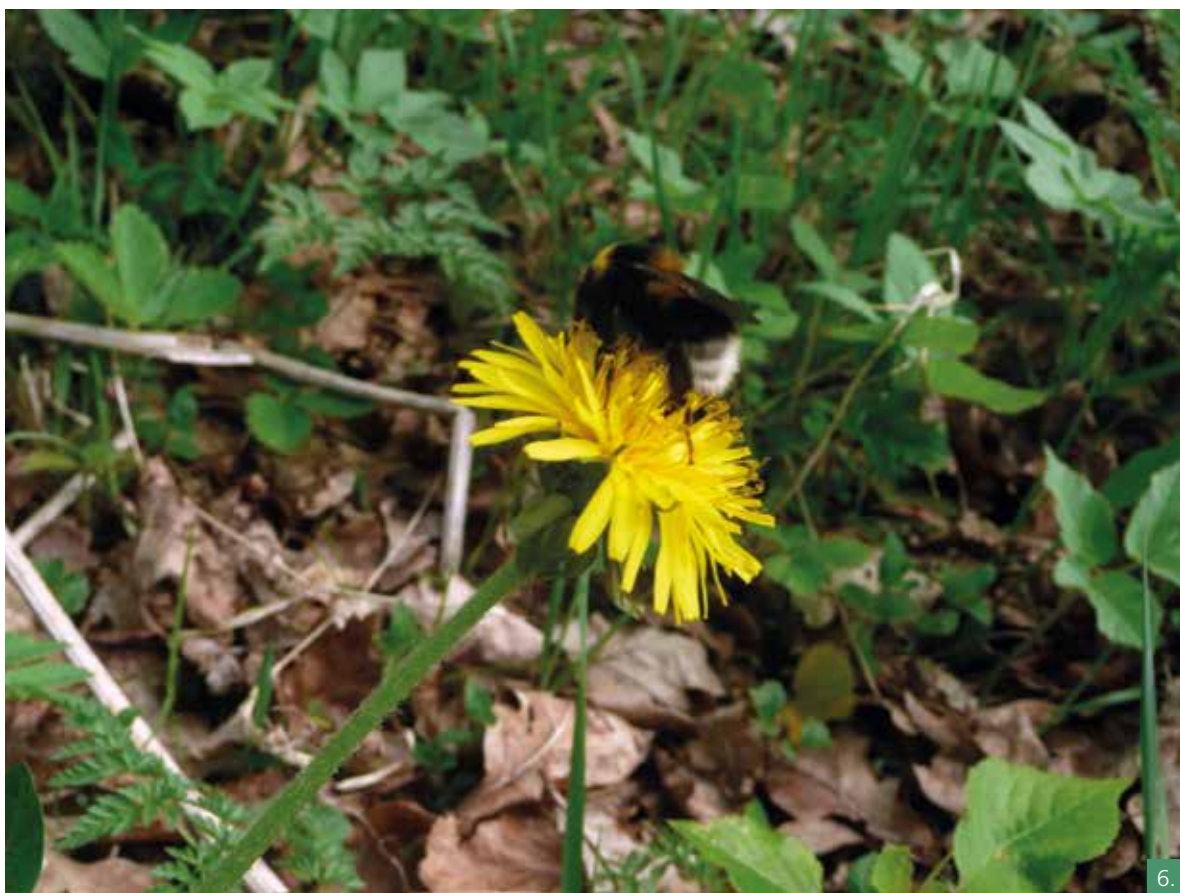
4.

4. Západ

5.

5. Bouře

6. Pampeliška

7. Podzimní nostalgie

Česká lesnická společnost, o.s.

ve spolupráci

s

Vojenskými lesy a statky ČR, s. p. a Lesy České republiky, s. p.

Vás zve na

XVI. Sněm lesníků

na téma: Myslivecká legislativa v kontextu plánované novely Zákona o myslivosti, stavy zvěře a škody zvěří.

Konáno za přispění finanční podpory Ministerstva zemědělství

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

dne 7. 11. 2013 v RZ Olšina, Horní Planá

Vojenské lesy a statky ČR, s. p., divize Karlovy Vary, nabízejí lov jelena evropského, jelena siky a společné lovy na spárkatou zvěř.

Lov probíhá v unikátních přírodních podmínkách
Doupovských hor v honitbě Hradiště.

Více informací na www.vls.cz (stránky divize Karlovy Vary, odkaz "Myslivost"),
nebo na tel.: +420 353 239 425, e-mail: karel.schwamberger@vls.cz

Šnek - Hana Vičková
vítězná fotografie minulého kola fotosoutěže